

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษา
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารนิพนธ์
ของ
นายศรีกรุง โกษะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา

ตุลาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

379.118
๗/176ก
ร.3

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษา
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

นายศรีกรุง โกษะ

22 ต.ค. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา

ตุลาคม 2545

๒152053

ศรีกรุง โกษะ. (2545). การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์.

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

✱ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 จำนวนทั้งสิ้น 145 คน ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีวิเคราะห์การหาผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) การหาอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit –Cost Ratio : B/C) และการหาอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) ภายใต้เงื่อนไขว่านิสิตมีค่าเสียโอกาสที่จะได้รับดอกเบี้ยจากการฝากเงินประเภทออมทรัพย์และประจำ โดยแบ่งนิสิตออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ✕

✕ ผลการศึกษาพบว่า ค่า NPV,B/C และ IRR ของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจได้รับ มีค่ามากกว่านิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการได้รับ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุน พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน ได้รับผลตอบแทนจากการศึกษามากกว่าต้นทุนทางการศึกษา และเมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ที่ไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่ได้รับในสัดส่วนที่สูง ย่อมทำให้สรุปได้ว่า การลงทุนในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นโครงการที่สมควรลงทุน และเป็นประโยชน์ต่อนิสิต ในส่วนของการศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตทั้ง 2 สาขา มีผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

AN ANALYSIS OF THE ECONOMIC RATE OF RETURN FOR THE
MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION SPECIAL PROGRAM
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

MR. SRIKRUNG KOSA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Economics degree in Economics of Education
at Srinakharinwirot University

October 2002

Srikrung Kosa. (2002). *An Analysis of Economic Rate of Return for The Master of Business Administration, Special Program at Srinakharinwirot University*, Master's Project, M.Econ. (Economics of Education). Bangkok : Graduate school, Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Pisamai Jarujittipant.

The purposes of this research aimed to analyze and compare the net rate of return in investment for each major in the special program of master of business administration, marketing and management.

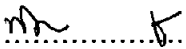
The research samples of this study were 145 students, studying to earn the master of business administration (special program) in marketing and management, the academic years 2000 and 2001. The data were analyzed by the Net Present Value (NPV), the Benefit – Cost Ratio (B/C) and the Internal Rate of Return (IRR) methods ,concerned with the opportunity costs of these samples that received the interests from their saving or fixed deposit accounts. The samples were separated by working sector into 3 sectors , government, state enterprise and private sector.

The results were illustrated as follow :

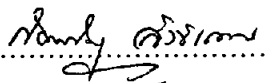
For the graduated students, working for the private and state enterprise sectors were founded that the value of NPV, B/C and IRR were more than the graduated students , working for the government sectors. The solution of NPV, B/C and IRR analysis for three groups expressed that the value of the rate of return were more than the costs of education. Including the other private in kind benefits, it was confirmed that the investment for the master of business administration (special program) in marketing and management major at Srinakharinwirot University were worthy investment programs and useful for the graduated students. In the aspect of comparison in term of the net rate of return for two programs, it was illustrated that the students graduated from two programs for had not statistically significant differences at 0.05.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

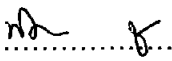
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

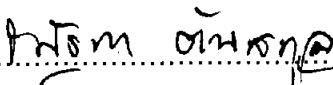
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

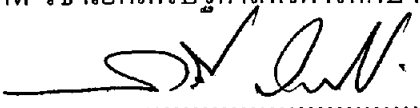
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรรงค์ อุดมไพจิตรกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐภา ดันสกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่...3... เดือนตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาพร้อมทั้งให้แนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งให้คำปรึกษา แนวคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งทำให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาบดีคณะสังคมศาสตร์ที่ได้อนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในส่วนข้อมูลขอขอบพระคุณนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อบรมสั่งสอนในสิ่งที่ตั้งถามให้กับผู้วิจัย อีกทั้งเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ร่วมกันศึกษาเล่าเรียน และช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยกัน

และที่สำคัญที่สุด ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง สำหรับคุณพ่อคุณแม่ ที่มอบทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิตให้กับลูกมาโดยตลอด ทั้งชีวิต ความรักความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้ ลูกขอระลึกไว้สูงสุดตลอดไป

ประโยชน์อันใดที่ได้จากการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลาย ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อีกทั้งคอยอบรมสั่งสอนและให้โอกาสแก่ผู้วิจัยมาจนบัดนี้

ศรียกรู โกะชะ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
	สมมุติฐานในการวิจัย	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
	ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา.....	7
	แนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทนทางการศึกษา.....	10
	ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษา.....	13
	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ.....	14
	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน.....	15
	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน.....	15
	การกำหนดอัตราคิดลด.....	17
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
	ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และแหล่งข้อมูล.....	28
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	29
	เครื่องมือและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	29
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
	สถิติและเทคนิควิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
	สถานภาพส่วนบุคคล.....	35
	เหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาคือหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	
	สาขาการจัดการและสาขาการตลาด.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4(ต่อ) ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาการจัดการ.....	46
การวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา.....	46
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา.....	48
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา.....	50
ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาการตลาด.....	52
การวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา.....	52
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา.....	54
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา.....	56
การศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	60
สมมุติฐานในการวิจัย.....	60
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	75
ภาคผนวก ข จดหมายขอความร่วมมือในการวิจัย.....	77
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	81
ภาคผนวก ง ข้อมูลทั่วไปของโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.....	88
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	95

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ปีการศึกษา 2532 - 2542.....	2
2	จำนวนนิสิตของโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	2
3	อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของประเทศไทย แยกตามระดับการศึกษา.....	19
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามสถานภาพส่วนบุคคล และสถานภาพการทำงาน.....	36
5	ประสบการณ์การทำงาน รายได้ และทุนการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	38
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม.....	40
7	ร้อยละของแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด.....	42
8	ร้อยละของทางเลือกของเงินทุนที่ใช้ในการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ และสาขาการตลาด.....	42
9	ค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด.....	43
10	จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด.....	44
11	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินออมทรัพย์.....	46
12	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินประจำ.....	47
13	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินออมทรัพย์.....	49
14	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินประจำ.....	49
15	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินออมทรัพย์.....	51

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินประจำ.....	51
17	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงินออมทรัพย์.....	53
18	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงินประจำ.....	53
19	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงินออมทรัพย์.....	55
20	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงินประจำ.....	55
21	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงินออมทรัพย์.....	57
22	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงินประจำ.....	57
23	การเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยระหว่างสาขาการจัดการและสาขาการตลาด.....	59

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ตามระดับการศึกษา..... 9
- 2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา
ระดับปริญญาโทเปรียบเทียบกับระดับปริญญาตรี..... 12

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจากการศึกษาแนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์สมัยก่อนจะมีความเห็นว่าการศึกษาเป็นการลงทุน ดังที่อัลเฟรด มาร์แชล (Alfred Marshall) ได้กล่าวว่า “การศึกษาเป็นการลงทุน การลงทุนนี้มีคุณค่าสูงกว่าการลงทุนชนิดอื่นๆ” อาดัม สมิท (Adam Smith) นักเศรษฐศาสตร์ในกลุ่มคลาสสิกมีความเห็นว่าการศึกษาเป็นการลงทุนเพราะทรัพย์สินของชาติเพิ่มขึ้นได้มาจากคนงานใช้ฝีมือที่ตนได้ร่ำเรียนลงทุนแสวงหามา ในสมัยศาสตราจารย์ ซีโอดอร์ ชูลท์ (Theodore Schultz) ก็เห็นด้วยว่าการศึกษาเป็นการลงทุนและมองว่า “ทรัพยากรคนเป็นรูปหนึ่งของทุน” (อัมพร วิจิตรพันธ์. 2524 :13) ปัจจุบันบุคลากรทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นโดยการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เพราะนอกจากจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะเพิ่มความรู้และความสามารถของบุคคลเหล่านั้นได้แล้ว ยังส่งผลให้ผู้เรียนได้รับผลตอบแทนสุทธิที่พึงจะได้รับเนื่องมาจากการศึกษาในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมา มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในประเทศไทยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยตลอด ในปีการศึกษา 2532 มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 3,912 คน เทียบกับในปีการศึกษา 2542 มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 21,575 คน (ตาราง 1) และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นทุกปี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดสอนในระดับปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆทั้งในภาครัฐบาลและเอกชนสามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาโทนอกเวลาทำงานได้ แม้ว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะมีชื่อเสียงในแง่ความเป็นเลิศทางวิชาการศึกษา และผู้เรียนหลักสูตรนี้ต้องเสียค่าเล่าเรียนสูงกว่าการเรียนในภาคปกติ แต่จากสถิติการศึกษาพบว่า จำนวนผู้ศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีจำนวนเพิ่มขึ้นตลอด โดยในปีการศึกษา 2/2542 มีนิสิตเข้าใหม่ 111 คน ในปีการศึกษา 1/2544 มีนิสิตเข้าใหม่ 132 คน และในปีการศึกษา 2/2544 มีนิสิตเข้าใหม่ 121 คน (ตาราง 2) จะเห็นได้ว่าการที่แนวโน้มของผู้ที่เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งคาดว่าจะเป็ผลจากความเชื่อถือในมหาวิทยาลัยของรัฐ การเล็งเห็นถึงผลตอบแทนสุทธิที่คุ้มค่าที่ผู้เข้าศึกษาจะได้รับจากการศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ หรืออาจจะเนื่องจากปัจจัยด้านสังคม อาทิ ด้านการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร

ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาค้นหาคำตอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลตอบแทนสุทธิที่ผู้เข้าศึกษาจะได้รับจากการเข้าศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตว่ามีอัตราากน้อย

เพียงใด มีความคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนต้องจ่ายไปหรือไม่ และผลตอบแทนสุทธิที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาการตลาดและสาขาการจัดการมีความแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

ตาราง 1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ปีการศึกษา 2532-2542

หน่วย : คน

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา
2532	3,912
2533	5,141
2534	5,111
2535	6,494
2536	7,928
2537	9,297
2538	10,248
2539	12,107
2540	16,084
2541	17,553
2542	21,575
รวม	115,450

ที่มา : ทบวงมหาวิทยาลัย , 2544

ตาราง 2 จำนวนนิสิตของโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วย : คน

รุ่นที่	ปีการศึกษา	สาขาการตลาด	สาขาการจัดการ
1	2/2542	57	54
2	1/2543	60	67
3	1/2544	66	66
4	2/2544	57	64
รวม		240	251

ที่มา : โครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสำคัญของการวิจัย

1. การทราบผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน จะเป็นประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจ สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเข้าศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. การทราบผลตอบแทนที่ผู้เรียนได้รับ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารหลักสูตรในการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหารหลักสูตร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางในการสร้างเสริมความแข็งแกร่งของการบริหารจัดการหลักสูตร

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตและข้อจำกัด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544
2. มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะต้นทุนทางการศึกษาที่คิดเป็นตัวเงินจากการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 ซึ่งต้นทุนทางการศึกษาประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษาและค่าเสียโอกาสอันเนื่องมาจากการศึกษาต่อ
3. มุ่งศึกษาเฉพาะผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนบุคคล (ของผู้เรียน) จากการลงทุนทางการศึกษาและได้พิจารณาเฉพาะผลตอบแทนที่คิดเป็นตัวเงิน โดยกำหนดให้นิสิตทุกคนเรียนสำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลาในการศึกษา 2 ปีการศึกษาหรือ 6 ภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน 5 ปีการศึกษาหรือ 15 ภาคการศึกษา
4. การศึกษาผลตอบแทนสุทธิพิจารณาจากรายได้หลังหักภาษีที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับภายหลังจากสำเร็จการศึกษาจนเกษียณอายุ (60 ปี) และยังคงทำงานในหน่วยงานเดิมโดยคิดคำนวณจากอายุเฉลี่ยของนิสิตทั้ง 2 สาขา ซึ่งนิสิตมีอายุเฉลี่ย 31 ปี และเป็นปีเริ่มต้นของการคำนวณจนถึงอายุ 60 ปี รวมทั้งสิ้น 29 ปี
5. ในการคำนวณรายได้หลังหักภาษีที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับ ซึ่งเริ่มนับตั้งแต่ปีแรกที่สำเร็จการศึกษาและพิจารณาจากบัญชีเงินเดือนตามระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ และ

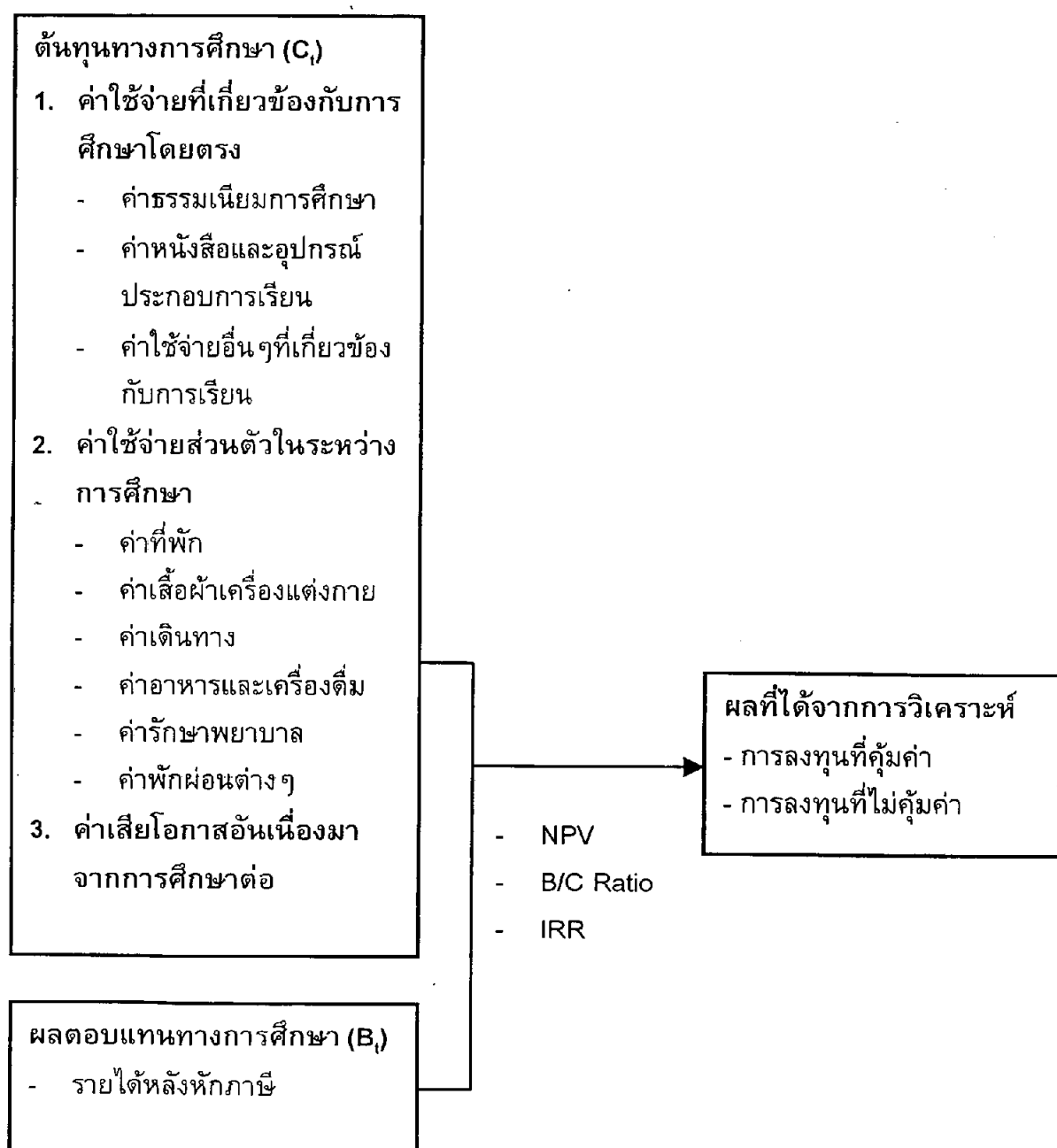
เอกชน โดยกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น 1 ขั้นต่อปี จนเกษียณอายุ (โดยพิจารณาจากฐานเงินเดือนเดิมของผู้สำเร็จการศึกษา)

นิยามศัพท์เฉพาะ

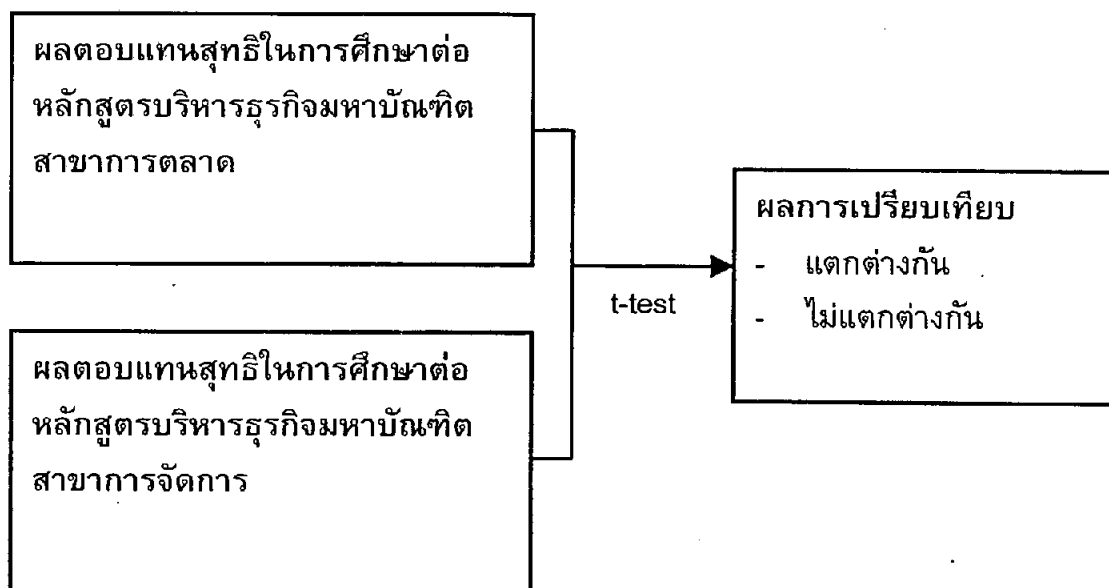
1. ต้นทุนทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองหรือนิสิตต้องเสียไปอันเนื่องมาจากการศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษาและค่าเสียโอกาสอันเนื่องมาจากการศึกษาต่อ
2. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ลงทุนต้องจ่ายเป็นตัวเงินตลอดหลักสูตร ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าหนังสือและอุปกรณ์ประกอบการเรียน และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการเรียน
3. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ใช้ในระหว่างการศึกษาตลอดหลักสูตร ประกอบด้วย ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าเดินทาง ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ค่ารักษาพยาบาลและค่าพักผ่อนต่าง ๆ
4. ค่าเสียโอกาสอันเนื่องมาจากการศึกษาต่อ หมายถึง รายได้ที่สูญเสียไปอันเนื่องมาจากการศึกษา ซึ่งคำนวณจากรายได้ที่ผู้เรียนได้รับถ้าไม่ศึกษาต่อ ประกอบด้วย รายได้จากการทำงานและรายได้ในรูปดอกเบี้ยเงินฝาก
5. ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่เป็นตัวเงินที่บัณฑิตสาขาการตลาดและสาขาการจัดการได้รับตลอดช่วงการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งนับตั้งแต่เริ่มมีงานทำจนเกษียณอายุ (60 ปี)
6. รายได้หลังหักภาษี หมายถึง ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจหักด้วยภาษีรายได้ (ภาษีรายได้คำนวณตามหลักเกณฑ์ที่ระบุในประมวลรัษฎากรมาตรา 48 ซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีรายได้ในอัตราก้าวหน้า)
7. ผลตอบแทนสุทธิ หมายถึง รายได้หลังหักภาษีรายได้ลบด้วยต้นทุนทางการศึกษา
8. อัตราคิดลด (Discount rate) หมายถึง ค่าเสียโอกาสของเงินทุน ซึ่งเป็นผลตอบแทนของการใช้เงินทุนไปในทางเลือกอื่น ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประจำ
9. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) หมายถึง การจัดการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ ในช่วงเวลานอกราชการคือวันเสาร์และวันอาทิตย์

10. นิสิต หมายถึง นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เปรียบเทียบผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ

สมมุติฐานในการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังระบุตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 มีสมมุติฐานดังนี้

ผลตอบแทนสุทธิกรณีศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนถึงงานวิจัยต่างๆที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการวิจัย โดยสรุปรวมเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา
- 1.2 แนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทนทางการศึกษา
- 1.3 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษา
 - 1.3.1 ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value)
 - 1.3.2 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Cost - Benefit Ratio)
 - 1.3.3 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return)
 - 1.3.4 การกำหนดอัตราคิดลด (Discount rate)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา

ทฤษฎีทุนมนุษย์

แนวความคิดเรื่องทุนมนุษย์เชื่อว่าการศึกษจะช่วยเปลี่ยนแปลงคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการนำมาซึ่งกระแสรายได้ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต ดังนั้นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของคนทั่วไป คือรายได้ตลอดชีพที่คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้นหลังจากสำเร็จการศึกษาต้องสูงกว่าต้นทุนที่สูญเสียไปในระหว่างการศึกษา จากความเชื่อดังกล่าวนักเศรษฐศาสตร์จึงถือว่าการศึกษาเป็นกระบวนการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) โดยคำว่า “ทุน” หมายถึงค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปในการพัฒนามนุษย์ ทำให้มนุษย์สามารถให้บริการในปัจจุบันและอนาคตเปลี่ยนแปลงไป และมนุษย์นั้นจัดเป็นปัจจัยการผลิตอย่างหนึ่ง ซึ่งผลิตกระแสบริการจากแรงงานของตน เราย่อมคาดคะเนได้ว่ามนุษย์สามารถผลิตกระแสบริการจากแรงงานของตนจนกระทั่งตายหรือเกษียณอายุเมื่ออายุ 60 ปี ในลักษณะเช่นนี้เราถือว่ามนุษย์เป็นทุนชนิดหนึ่งซึ่งสามารถคิดมูลค่าปัจจุบันของตนได้ (มัทนา พนานิรามัย. 2536 : 30)

การตัดสินใจลงทุนเพื่อสร้างทุนมนุษย์

การลงทุนเพื่อสร้างทุนมนุษย์จะอยู่ในรูปตัวเงินและไม่อยู่ในรูปตัวเงิน ประกอบด้วย

1. ต้นทุนทางตรง (Direct cost) ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่ผู้ลงทุนจะต้องจ่ายเป็นตัวเงิน เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าอุปกรณ์ประกอบการเรียน ค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน เป็นต้น

2. ต้นทุนทางอ้อม (Indirect cost) ประกอบด้วย ต้นทุนที่เกิดจากการเสียโอกาสของบุคคลที่จะต้องใช้เวลาในการศึกษาแทนที่จะไปประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ โดยทั่วไปจะคำนวณจากค่าจ้างหรือรายได้ที่สูญเสียไปของเวลาที่ใช้ในการศึกษา จึงถือว่าส่วนที่บุคคลต้องสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งไปนั้นเป็นค่าเสียโอกาส (Opportunity cost)

ซึ่งต้นทุนดังกล่าวข้างต้น จะต้องนำมาเปรียบเทียบกับผลตอบแทน (Benefit) ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ผลประโยชน์ของการลงทุนในทุนมนุษย์นี้จำแนกออกเป็น

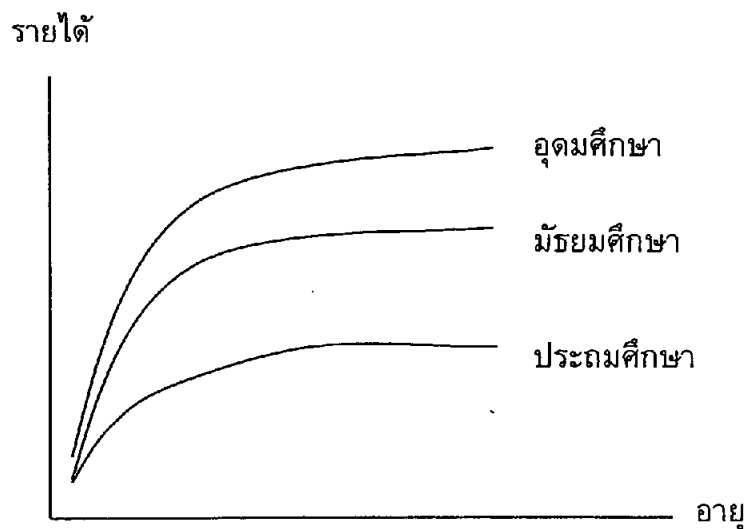
1. ผลตอบแทนทางตรง (Direct benefit) คือ ผลตอบแทนในรูปตัวเงินหลังจากสำเร็จการศึกษาอันเนื่องมาจากการทำงานในระดับการศึกษาที่แตกต่างกันก็จะก่อให้เกิดความแตกต่างของรายได้ เช่น ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอื่นๆ เป็นต้น

2. ผลตอบแทนทางอ้อม (Indirect benefit) คือ ผลตอบแทนซึ่งไม่อยู่ในรูปตัวเงิน เช่น การมีชื่อเสียง คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือการประหยัดรายจ่ายที่ไม่ต้องหาหมอ ทั้งการศึกษาทำให้มีโอกาสได้ทำงานในตำแหน่งหน้าที่สูงๆ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ ฐานะทางสังคมของผู้เข้ารับการศึกษา ทำให้เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ตลอดจนทำให้บังเกิดความพึงพอใจแก่ตนเองและครอบครัว เป็นต้น

ความสัมพันธ์ทางอายุและรายได้ตามระดับการศึกษา

ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าระดับการศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะมีผลอย่างสำคัญต่อระดับรายได้ของบุคคล โดยถือสมมุติฐานว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าย่อมจะมีรายได้ที่สูงกว่าโดยเปรียบเทียบ โดยเฉพาะเมื่อคำนึงถึงรายได้ตลอดชีพ (Lifetime Earning) ฉะนั้นเมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสามนี้เป็นไปในรูปแบบที่เรียกว่า "Age-Earning Profiles by Levels of Education" หรือรูปแบบความสัมพันธ์ทางอายุและรายได้โดยระดับการศึกษา จากการศึกษารายได้ตามอายุของกลุ่มบุคคลในแต่ละระดับการศึกษาในแต่ละประเทศมักปรากฏตามภาพประกอบ 1 ลักษณะสำคัญของรายได้และอายุตามระดับการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

(เทียนฉาย กิระนันท์. 2519 : 29 – 32 ; อ้างอิงจาก Mark Blaug. 1971, *The Rate of Return to Investment in Education in Thailand.*)

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ตามระดับการศึกษา

จากภาพประกอบ 1 แสดงถึงกลุ่มที่มีการศึกษาระดับเดียวกัน รายได้จะเพิ่มขึ้นตามอายุ อัตราเพิ่มของรายได้จะเพิ่มขึ้นในตอนแรกและจะลดลงในที่สุด อธิบายได้ว่า เมื่อคนมีอายุมากขึ้นย่อมมีประสบการณ์จากการทำงานสูงขึ้น ดังนั้นประสิทธิภาพของแรงงานย่อมสูงขึ้น ซึ่งจะสะท้อนมาถึงระดับรายได้ที่สูงขึ้น แต่การเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานจากประสบการณ์การทำงานจะสูงในระยะแรก ส่วนในระยะหลังอัตราการเพิ่มดังกล่าวจะลดลง เพราะความเสื่อมจากทุนมนุษย์ซึ่งมากับวัยจะมีสูงมากขึ้น โดยเส้นแสดงระดับรายได้ตามอายุของผู้มีการศึกษาสูงกว่าจะอยู่สูงกว่าเส้นแสดงระดับรายได้ตามอายุของผู้มีการศึกษาดำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากมีประสบการณ์ในการทำงานเหมือนกันแล้ว ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีระดับรายได้สูงกว่า ความแตกต่างของระดับรายได้ตลอดชีพจึงถือได้ว่าเป็นผลตอบแทนของการศึกษาและกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับสูงกว่ามักมีอัตราการเพิ่มของระดับรายได้สูงกว่ากลุ่มผู้มีการศึกษาดำกว่า เหตุผลในเรื่องนี้อาจเกิดจากการที่ผู้มีการศึกษามีข้อจำกัดในการเลื่อนตำแหน่งน้อยกว่า สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็วกว่า ดังนั้นจึงสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการฝึกอบรมระหว่างทำงานได้ดีกว่า

ความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับสูงและระดับต่ำ ซึ่งมีเหตุผล 2 ประการด้วยกัน ซึ่งใช้อธิบายปรากฏการณ์นี้ได้คือ

ประการที่หนึ่ง เหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ คำอธิบายนี้ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่าอัตราค่าจ้าง $W = MRP$ เท่ากับรายรับส่วนเพิ่มจากผลิตภัณฑ์หน่วยสุดท้าย (Marginal Revenue Product) ของแรงงาน ซึ่งถูกกำหนดด้วยผลิตภาพของแรงงาน (Labor Productivity) แนวคิดนี้เชื่อว่าการศึกษามีส่วนในการเพิ่มผลิตภาพของแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย งานบริหารซึ่งต้องมีความรู้กว้างขวางหลาย ๆ แขนง และต้องอาศัยการตัด

สิ้นใจตลอดเวลา นอกจากนี้การศึกษามีต้นทุนซึ่งมีเพียงคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้นที่สามารถแบกรับภาระดังกล่าวได้ ดังนั้นอุปทานของผู้มีการศึกษาจึงถูกจำกัดและทำให้ผู้มีการศึกษาระดับสูงได้รับอัตราค่าจ้างสูงขึ้น

ประการที่สองการศึกษาเป็นกระบวนการกลั่นกรองของบุคคล แนวคิดนี้เชื่อว่าการศึกษาเป็นกระบวนการคัดเลือกบุคคลที่สอบผ่านการศึกษาในแต่ละชั้นได้ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติบางอย่างในตัวบุคคลนั้น เช่น ความมีวินัย มีสติปัญญา การรู้จักแก้ปัญหา และแรงจูงใจในตัวที่รุนแรงเพียงพอเพื่อความสำเร็จในชีวิต คุณสมบัติเหล่านี้ เป็นสิ่งที่นายจ้างต้องการ แต่นายจ้างมักจะไม่วัดผู้สมัครงานดีพอ ที่จะทราบว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงตัดสินใจจากผลการศึกษา ผู้ที่มีผลการศึกษาดีจะได้รับการบรรจุในตำแหน่งที่มีความยากของงานสูงกว่า และมีอัตราค่าจ้างสูงกว่า (ไปยดา วุฒิชัยรังสรรค์. 2542 : 19-21)

1.2 แนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทนทางการศึกษา

การวิเคราะห์เรื่องการลงทุนทางการศึกษานั้นจะใช้การวิเคราะห์ในเชิงต้นทุนและผลตอบแทน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ว่าด้วยในการลงทุนทางการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ นั้น มีส่วนที่เป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเท่าใด และผลตอบแทนที่พึงได้จากการศึกษานั้นในอนาคตจนสิ้นสุดวัยทำงานจะเป็นเท่าใด และทำการเปรียบเทียบค่าของต้นทุนกับผลตอบแทนนั้น (ไปยดา วุฒิชัยรังสรรค์. 2542 : 21-22 ; อ้างอิงจาก เทียนฉาย กิระนันท์. 2519, เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน : 26-37)

ต้นทุนทางการศึกษาส่วนบุคคล (Private Cost)

ในการลงทุนด้านการศึกษา ประกอบด้วยต้นทุน 2 กลุ่ม คือ

ต้นทุนที่จ่ายโดยผู้รับการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่ใช้จ่ายไปในการเข้ารับการการศึกษา ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่บุคคลเข้ารับการการศึกษาจะต้องใช้จ่ายขณะที่เข้ารับการการศึกษาในสถานศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ลงทุนจะต้องจ่ายเป็นตัวเงิน ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าหนังสือและอุปกรณ์ประกอบการเรียน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษาของผู้รับการศึกษา คือค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษา ประกอบด้วย ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าเดินทาง ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ค่ารักษาพยาบาลและค่าพักผ่อนต่าง ๆ

ค่าเสียโอกาสอันเนื่องมาจากการศึกษาต่อ จัดเป็นต้นทุนทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่นักเศรษฐศาสตร์การศึกษาเห็นว่าสมควรจะจัดเป็นต้นทุนทางการศึกษาอย่างหนึ่ง เพราะหากบุคคลนั้นไม่เลือกที่จะทำการศึกษาต่อ เขาสามารถที่จะประกอบอาชีพที่เหมาะสมและมีรายได้

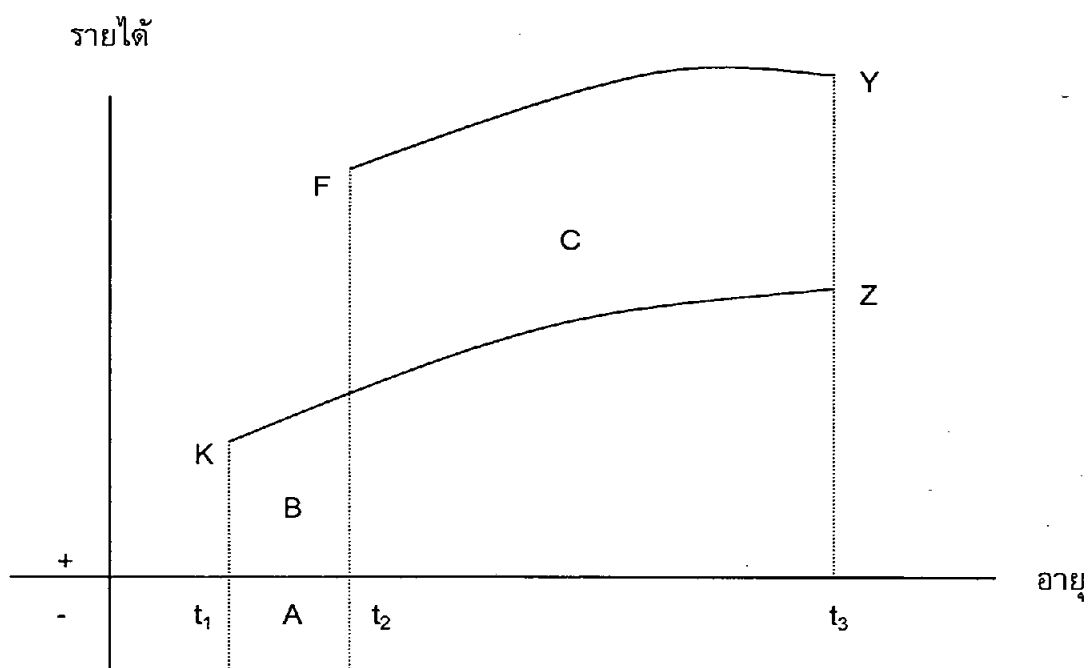
จากอาชีพนั้น ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพอร์ล์แมน (Perlman. 1973) เมื่อเขาเข้ารับการศึกษาต่อ เขาต้องเสียสละรายได้ที่จะได้รับ (Earning foregone) ดังนั้นส่วนของรายได้ที่สูญเสียไปจึงจัดเป็นต้นทุนทางตรงของการศึกษาส่วนที่เรียกว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็น 2 ส่วนคือต้นทุนค่าเสียโอกาสของเงินทุนและต้นทุนค่าเสียโอกาสของรายได้ที่นิสิตได้รับจากการทำงานโดยไม่ศึกษาต่อ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงค่าเสียโอกาส เนื่องจากต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง ในการวิเคราะห์จึงต้องตั้งสมมุติฐานที่ว่าหากบุคคลนั้นไม่เข้ารับการศึกษาคือ ไปประกอบอาชีพ เขาย่อมได้รับรายได้ตามระดับความรู้และประสบการณ์ที่มี ดังนั้นต้นทุนค่าเสียโอกาสทางรายได้ที่นิสิตได้รับจากการทำงานเท่ากับรายได้หลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วเข้าทำงานรับราชการในระดับ 3 ขึ้นเงินเดือน 6,360 บาทต่อเดือน และได้รับการพิจารณาเงินเดือนเพิ่มขึ้น 1 ขั้นทุกปีสำหรับนิสิตที่ไม่มีงานทำ และค่าเสียโอกาสทางรายได้ของนิสิตที่มีงานทำ คือ อัตราเงินเดือนที่เขาได้รับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของนิสิต นอกจากนี้ยังมีค่าเสียโอกาสของเงินทุนในรูปดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประจำ ซึ่งค่าเสียโอกาสของนิสิตกรณีฝากเงินประเภทออมทรัพย์เท่ากับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากร้อยละ 1.75 และค่าเสียโอกาสของนิสิตกรณีฝากเงินประเภทประจำเท่ากับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยเงินฝากประเภทประจำ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากร้อยละ 2.25

ผลตอบแทนส่วนบุคคล (Private benefit)

หมายถึง ผลประโยชน์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับในรูปของเงินเดือนที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้พิจารณาจากอัตราเงินเดือนของหน่วยงาน 3 หน่วยงาน คือ ราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เป็นหลัก

ส่วนของผลตอบแทนทางอ้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากผลกระทบที่ได้รับเพิ่มขึ้นเมื่อสำเร็จการศึกษา แต่เป็นสิ่งที่ไม่สามารถนำมาพิจารณาได้ ได้แก่ ความมีวิจรรณญาณเพิ่มขึ้น สุขุมรอบคอบมากขึ้น การได้รับการยกย่องนับถือมากขึ้นในสังคม และการมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดค่าได้แน่นอนในรอบของการวิเคราะห์ จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้

อย่างไรก็ตามสามารถวิเคราะห์การลงทุนทางการศึกษาให้ง่ายยิ่งขึ้น โดยการพิจารณาจากรูปความสัมพันธ์ทางอายุและผลตอบแทนโดยระดับการศึกษา สมมุติกรณีเดิม คือ การศึกษาระดับปริญญาโท รูปแบบนั้นจะแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางอายุและผลตอบแทน โดยการศึกษาในระดับปริญญาตรีระดับหนึ่งและการศึกษาระดับปริญญาโทอีกระดับหนึ่ง รูปแบบความสัมพันธ์ทางอายุและผลตอบแทน(หรือรายได้)โดยระดับการศึกษาจึงสรุปเป็นแผนจำลองได้ดังภาพประกอบ 2 นี้ (ประพันธ์ ธรรมไชย. 2536 : 69 -71 ; อ้างอิงจาก Mark Blaug. 1970 .*Economic of Education II* : 23 - 27)

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาระดับปริญญาโทเปรียบเทียบกับระดับปริญญาตรี

จากภาพประกอบ 2 แสดงถึงรายได้ตลอดชีพของผู้สำเร็จระดับปริญญาตรี (พื้นที่ t_1 KZ t_3) และรายได้ตลอดชีพของผู้สำเร็จระดับปริญญาโทตรี (พื้นที่ t_2 FY t_3) ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบรูปแบบรายได้ตลอดชีพทั้งสองระดับการศึกษาแล้วจะพบว่ามีส่วนแตกต่างอยู่ 3 ส่วนคือ

พื้นที่ C คือ ส่วนต่างของระดับรายได้ตลอดชีพของการทำงานที่เกิดจากผลต่างระหว่างระดับรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทเพียงจะได้รับ แต่ผู้ที่ศึกษาระดับปริญญาตรีจะไม่ได้รับส่วนนี้ นับตั้งแต่สำเร็จการศึกษาจนถึงเกษียณอายุการทำงาน เพราะฉะนั้นส่วนต่างนี้ก็คือ รายได้ตลอดชีพของการศึกษาระดับปริญญาโท

พื้นที่ B คือ ส่วนต่างที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับ แต่ผู้ที่ศึกษาระดับปริญญาโทจะไม่ได้รับ เนื่องจากใช้เวลาไปในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท แทนที่จะทำงาน ซึ่งส่วนต่างนี้ก็คือ ค่าเสียโอกาสที่ผู้ศึกษาระดับปริญญาโทต้องยอมเสียสละไปในระหว่างการศึกษาต่อ

พื้นที่ A คือ ต้นทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งหมดที่เสียไปเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาโทของคนๆ นั้นตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง และค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษา

จากภาพประกอบ 2 เมื่อบุคคลได้รับการศึกษาจนสำเร็จระดับปริญญาตรี (โดยเฉลี่ย 23 ปี) เข้าจะมีสต็อกของทุนมนุษย์ (Human Capital Stock) ในระดับหนึ่ง ซึ่งทำให้เขาสามารถ

หารายได้ภายหลังจากการหักภาษีแล้ว ในแต่ละปีเท่ากับ K โดยมีระยะเวลาการทำงานจาก t_1 ถึง t_3 ปี (ตลอดอายุการทำงาน) ซึ่งจากภาพประกอบ 2 แสดงให้เห็นถึงระดับรายได้ของบุคคลจะมีลักษณะความลาดชันเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาของการทำงาน อันแสดงถึงรายได้ที่เพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาการทำงาน แต่เมื่อบุคคลตัดสินใจเข้ารับการศึกษาต่อภายหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี เขาจะใช้ระยะเวลาหนึ่งเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยเฉลี่ย 3 ปี ในช่วงระยะเวลาของการศึกษาต่อจะทำให้บุคคลสูญเสียรายได้จากการทำงานไปส่วนหนึ่งเพราะหาระยะเวลาดังกล่าวมาศึกษาต่อแทนที่จะนำไปใช้ทำงานเพื่อหารายได้ ดังนั้นส่วนของรายได้ที่บุคคลต้องสูญเสียไปดังกล่าวจึงจัดเป็นต้นทุนทางตรงอย่างหนึ่งของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เรียกว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาจะทำให้บุคคลมีสต็อกของทุนมนุษย์เพิ่มขึ้น ทำให้เขาสามารถหารายได้ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหักด้วยภาษีแล้วในแต่ละปีเพิ่มขึ้นเท่ากับ F โดยมีระยะเวลาการทำงานภายหลังจากสำเร็จการศึกษาดังแต่ t_2 ถึง t_3 ปี ซึ่งจากภาพประกอบ 2 แสดงให้เห็นถึงระดับรายได้ของบุคคลภายหลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งมีค่าความลาดชันเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาการทำงานในแต่ละปี โดยมีส่วนของระดับรายได้ที่ได้รับเพิ่มขึ้นเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทสูงกว่าของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีตลอดช่วงระยะเวลาของการทำงาน ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นผลตอบแทนส่วนบุคคลที่ได้รับจากการศึกษา (อุปรัตน์ เทินประเสริฐ, 2530 : 23-25)

ดังนั้นผลตอบแทนหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสามารถแสดงได้ดังต่อไปนี้

$$R = C - A - B$$

โดยที่ R = ผลตอบแทนภายหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท
 C = ส่วนต่างของระดับรายได้ปริญญาโทกับปริญญาตรี
 A = ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท
 B = ค่าเสียโอกาสที่จะมีรายได้ภายหลังจากสำเร็จปริญญาตรีแต่ตัดสินใจเรียนต่อระดับปริญญาโทและค่าเสียโอกาสของเงินทุน

ดังนั้นแบบจำลองข้างต้นมีข้อสมมุติที่ว่า การศึกษาในระดับปริญญาโทใช้เวลา t_1 ถึง t_2 ปี และผู้สำเร็จการศึกษาจะทำงานภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไปจนเกษียณอายุเมื่อ t_3 ปี

1.3 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษา

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยการเลือกภายใต้ข้อกำหนดในเรื่องเวลา (The Economic Theory of Choice Over Time) ทฤษฎีดังกล่าว จะแสดงถึงการปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนสุทธิที่เกิดขึ้นในอนาคตให้เป็นมูลค่าปัจจุบันเพื่อที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้อย่างถูกต้องอันจะทำให้การเลือก การตัดสินใจ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการให้มีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น โดยใช้ค่าอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราคิดลดเพราะหลักพื้นฐาน

ในทางเศรษฐศาสตร์จัดดอกเบี้ยเป็นค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนอย่างหนึ่ง ดังนั้นอัตราคิดลดในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน โดยใช้อัตราคิดลดที่ได้มาจากการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ซึ่งทำการถ่วงน้ำหนักระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประจำ โดยใช้อัตราดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ที่มั่นคงและน่าเชื่อถือ

ซึ่งอธิบายได้โดยอาศัยหลักเกณฑ์ของการตัดสินใจเพื่อการลงทุน 3 วิธีด้วยกัน คือผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Cost - Benefit Ratio : B/C) และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)

1.3.1 ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)

เป็นการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของต้นทุนทางการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งในอดีตเปรียบเทียบกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสรายได้ในอนาคตซึ่งเป็นผลของการศึกษาในระดับนั้น ทั้งต้นทุนและผลตอบแทนการศึกษาจะต้องคำนวณออกมาเป็นมูลค่าปัจจุบัน โดยคิดจากอัตราคิดลด (Kaufman. 1986 : 261) ซึ่งมีสูตรคำนวณดังนี้

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{(B_t - C_t)}{(1 + r)^t}$$

เมื่อกำหนดให้ NPV = ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ

B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t

C_t = ต้นทุนในปีที่ t

r = อัตราคิดลด (Discount rate)

t = ปีของระยะเวลาตั้งแต่ ปีที่ 0,1,2, ...,n

n = จำนวนปีที่ทำการวิเคราะห์

เกณฑ์ในการตัดสินใจ ถ้าค่า $NPV \geq 0$ แสดงว่าเป็นโครงการที่สมควรลงทุน

ถ้าค่า $NPV < 0$ แสดงว่าเป็นโครงการที่ไม่สมควรลงทุน

หลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบโครงการใดให้ค่า NPV ที่เป็นบวกและมีค่ามากกว่าจะเป็นโครงการที่ยอมรับและได้รับเลือกในการดำเนินการก่อน ดังนั้นถ้าโครงการใดให้ NPV ที่มากกว่าก็แสดงให้เห็นถึงการนำเอาทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่า หรือมีประสิทธิภาพมากกว่าโครงการที่มี NPV น้อยกว่า

1.3.2 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Cost - Benefit Ratio : B/C)

เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดอีกวิธีหนึ่ง ที่จะใช้วัดการลงทุนในการศึกษา (Stevel. 1972 : 13) เพราะเป็นการชี้ให้เห็นประโยชน์ของเงินทุนต่อหน่วย ซึ่งเป็นวิธีการประเมินจากอัตราส่วนของมูลค่าปัจจุบันระหว่างผลประโยชน์และต้นทุน หรือผลตอบแทนกับค่าใช้จ่าย โดยมีสูตรดังนี้

$$B/C = \frac{\sum_{t=0}^n B_t / (1+r)^t}{\sum_{t=0}^n C_t / (1+r)^t}$$

เมื่อกำหนดให้ B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t
 C_t = ต้นทุนในปีที่ t
 t = ปีของระยะเวลาตั้งแต่ ปีที่ 0, 1, 2, ..., n
 r = อัตราคิดลด (Discount rate)
 n = จำนวนปีที่ทำการวิเคราะห์

เกณฑ์ในการตัดสินใจ

ถ้าค่า $B/C \geq 1$ แสดงว่าโครงการนั้นให้ผลตอบแทนมากกว่าต้นทุน สมควรลงทุน

ถ้าค่า $B/C < 1$ แสดงว่าโครงการนั้นให้ผลตอบแทนน้อยกว่าต้นทุน ไม่สมควรลงทุน

เกณฑ์ในการพิจารณาถึงผลตอบแทนของต้นทุนที่ได้ลงทุนไป โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนที่มีค่าสูงที่สุด

1.3.3 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)

เป็นการพิจารณาหาอัตราคิดลดที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันของรายการเงินสดของโครงการเท่ากับศูนย์ ซึ่งวิธีนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาค่าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเพื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด ซึ่งก็คืออัตราคิดลดที่ทำให้ผลตอบแทนที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเท่ากับต้นทุนที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. 2540 : 137) สามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\sum_{t=0}^n \frac{(B_t - C_t)}{(1+r)^t} = 0$$

เมื่อกำหนดให้ B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t
 C_t = ต้นทุนในปีที่ t

r = อัตราผลตอบแทนที่ต้องคำนวณหา

t = ปีของระยะเวลาตั้งแต่ ปีที่ 0,1,2, ..., n

n = จำนวนปีที่ทำการวิเคราะห์

เกณฑ์ในการตัดสินใจ ถ้าค่า $r \geq r_{\text{ดอกเบี้ยในตลาด}}$ สมควรลงทุน

ถ้าค่า $r < r_{\text{ดอกเบี้ยในตลาด}}$ ไม่สมควรลงทุน

หลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนนั้น โดยโครงการใดที่มีค่าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนสูงกว่า ก็แสดงว่าโครงการนั้นมีการจัดสรรทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่าโครงการที่มีค่าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนต่ำกว่า

โดยสรุปแล้วเกณฑ์การตัดสินใจโดยใช้ B/C และ IRR เป็นเกณฑ์ที่วัดประสิทธิภาพในการผลิตของโครงการนั้น (Productivity) โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนของโครงการเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามเกณฑ์ทั้งสองมีความแตกต่างกันตรงที่ B/C จะต้องกำหนดอัตราคิดลด (Discount rate) ที่เหมาะสมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน ส่วน IRR นั้นไม่ต้องกำหนดอัตราคิดลด โดยค่า IRR ที่คำนวณได้จะเป็นตัวชี้ประสิทธิภาพของเงินที่ลงทุนไป สำหรับเกณฑ์การตัดสินใจแบบ NPV จะเน้นที่ขนาดความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายของโครงการเป็นสำคัญ

แบบจำลองในการศึกษาต้นทุนทางการศึกษาและผลตอบแทนทางการศึกษา

ต้นทุนทางการศึกษา (C_t)

$$\sum_{t=t_1}^{t_3} \frac{C_t}{(1+r)^t} = \sum_{t=t_1}^{t_2} \frac{A_t}{(1+r)^t} + \sum_{t=t_1}^{t_2} \frac{D_t}{(1+r)^t} +$$

$$\sum_{t=t_1}^{t_2} \frac{F1_t}{(1+r)^t} + \sum_{t=t_2}^{t_3} \frac{F2_t}{(1+r)^t} -$$

$$\sum_{t=t_1}^{t_2} \frac{S_t}{(1+r)^t} - \sum_{t=t_1}^{t_2} \frac{R_t}{(1+r)^t}$$

ผลตอบแทนทางการศึกษา (B_t)

$$\sum_{t=t_2}^{t_3} \frac{B_t}{(1+r)^t} = \sum_{t=t_2}^{t_3} \frac{EY_t}{(1+r)^t}$$

- โดยที่ C_t = ต้นทุนรวมทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาต่อ
 B_t = ผลตอบแทนจากการศึกษา
 A_t = ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง
 D_t = ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษา
 S_t = รายได้พิเศษในระหว่างการศึกษา
 R_t = ทุนการศึกษาในระหว่างการศึกษา
 $F1_t$ = ค่าเสียโอกาสของเงินทุน
 $F2_t$ = ค่าเสียโอกาสจากรายได้ที่ได้รับจากการทำงานโดยใช้ความรู้ในระดับปริญญาตรี
 EY_t = รายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท
 t = เวลาตั้งแต่เริ่มศึกษาปริญญาโทจนกระทั่งเกษียณอายุ
 t_1 = เวลาที่เริ่มเข้ารับการการศึกษา
 t_2 = เวลาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท
 t_3 = เวลาที่เกษียณอายุ
 r = อัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณ

1.3.4 การกำหนดอัตราคิดลด (Discount rate)

อัตราคิดลดที่เหมาะสมในการวิเคราะห์โครงการทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่าเสียโอกาสของเงินทุน ซึ่งเป็นผลตอบแทนของการใช้เงินทุนไปในทางเลือกอื่นที่ดีที่สุด ทั้งนี้เพราะเงินทุนที่มีอยู่หรือที่หามาได้นั้น สามารถนำไปใช้ในโครงการต่างๆ ที่มีให้เลือกอื่นได้ หากต้องนำเงินทุนนั้นมาใช้กับโครงการที่กำลังประเมินอยู่ เงินทุนจำนวนเดียวกันนั้นก็หมดโอกาสที่จะนำไปใช้ในโครงการอื่น ๆ ได้อีก ค่าเสียโอกาสของเงินทุนจึงเป็นผลตอบแทนของโครงการลงทุนในทางเลือกอื่นที่ดีที่สุดที่จะไม่มีโอกาสได้ใช้เงินทุน เราสามารถหาผลตอบแทนของโครงการได้ด้วยการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยใช้สัดส่วนของทรัพยากรที่ได้มาในแต่ละสาขาเป็นตัวถ่วงน้ำหนัก เช่น มีการลงทุนในสาขา A ร้อยละ 30 และสาขา B ร้อยละ 70 โดยอัตราผลตอบแทนของสาขา A และสาขา B เท่ากับร้อยละ 10 และ 8 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจึงเท่ากับ $0.30(10\%) + 0.70(8\%) = 8.6\%$ ดังนั้นโครงการใดให้ผลตอบแทนต่ำกว่านี้ก็ไม่ควรจะได้รับการพิจารณาตามหลักค่าเสียโอกาสของเงินทุนดังกล่าว (ประสิทธิ์ ดงยั้งศิริ. 2540 : 53)

อัตราคิดลดที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้เป็นอัตราคิดลดที่ได้จากการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยทำการถ่วงน้ำหนักระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประจำ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยในแต่ละประเภทเป็นอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยจากอัตราดอกเบี้ยประเภทต่างๆของสถาบันการเงินที่มั่นคง คือธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ตัวเลขอัตราดอกเบี้ยประเภทต่างๆของแต่ละธนาคาร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง คือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) ,ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน), ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน),ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน)

สำหรับสัดส่วนน้ำหนักของอัตราดอกเบี้ยประเภทต่างๆได้จากการตอบแบบสอบถามของนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 จำนวน 145 คน

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก คือ

$$\text{ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก} = \frac{\sum W_i X_i}{\sum W_i}$$

โดย W คือ น้ำหนักหรือสัดส่วนของอัตราดอกเบี้ยแต่ละประเภท

X คือ อัตราดอกเบี้ยแต่ละประเภท

i คือ ดอกเบี้ยประเภทต่างๆซึ่งได้แก่ ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประจำ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ดังนั้นการลงทุนเพื่อการศึกษาย่อมหวังผลตอบแทนเช่นเดียวกับการลงทุนด้านอื่น ๆ แต่เนื่องจากผลตอบแทนที่ได้รับจากการศึกษาไม่ได้มีเฉพาะผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินเท่านั้น แต่ยังปรากฏในรูปแบบของทักษะ ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์การศึกษาพยายามที่จะวัดผลตอบแทนจากการศึกษาเฉพาะในส่วนที่เป็นตัวเงินออกมาให้เห็นชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร โดยอาศัยหลักเทคนิควิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis : CBA) ผู้วิจัยจึงสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนของต้นทุนทางการศึกษาและผลตอบแทนทางการศึกษาดังนี้

คอทลาซีนีและทอร์ซิกกี (Corazzini and Taussig.1968) พบว่า ผลตอบแทนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ค่อนข้างต่ำอันมาจากการที่ได้ศึกษาในส่วนของต้นทุนพิเศษ

นอกจากเหนือจากต้นทุนปกติ โดยทั่วไปจากการศึกษาซึ่งไม่ครอบคลุม โดยนำมาบวกเพื่อประมาณผลที่ได้

มาร์ก บลาจ (Mark Blaug.1971) ทำการศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2513 โดยศึกษาถึงอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในประเทศไทย เฉพาะเขตพระนครและธนบุรีเท่านั้น ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ คือ ระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาสายอาชีพ ระดับการฝึกหัดครู และระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาทั้งอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและส่วนสังคม ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาทั้งส่วนบุคคลและส่วนสังคมนั้น ระดับประถมศึกษาตอนต้นมีค่าสูงสุด ส่วนระดับการฝึกหัดครูมีค่าต่ำสุดในอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล ซึ่งแสดงค่าตัวเลขในตาราง 3 และลักษณะเด่นจากการศึกษาของ Blaug คือ การกำหนดรายได้ให้ขึ้นกับตัวแปรต่าง ๆ โดยการตั้งสมการถดถอยแบบเส้นตรง (Linear Regression) ขึ้นโดยตัวแปรเหล่านั้นได้แก่ จำนวนปีของการศึกษาที่ได้รับ อายุ เพศ และประเภทของอาชีพ ผลปรากฏว่าค่าความสัมพันธ์ในทางสถิติไม่มีนัยสำคัญ ดังนั้นผลสรุปของ Blaug แสดงให้เห็นว่าอัตราผลตอบแทนในระดับการศึกษาต่ำจะมีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนในระดับการศึกษาสูง ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับระดับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่ว่าอัตราผลตอบแทนในระดับการศึกษาต่ำจะมีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนในระดับการศึกษาสูง

ตาราง 3 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของประเทศไทยแยกตามระดับการศึกษา

หน่วย : ร้อยละ

ระดับการศึกษา	อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล (1)	อัตราผลตอบแทนส่วนสังคม (2)	ผลต่าง (1) – (2)
ประถมศึกษาตอนต้น	38	20	18
ประถมศึกษาตอนปลาย	16	14	2
มัธยมศึกษาสายสามัญ	11	10	1
มัธยมศึกษาสายอาชีพ	13	8	5
การฝึกหัดครู	9	8	1
อุดมศึกษา	11	7	4

ที่มา : Blaug,M.(1971). *The Rate of Return to Investment in Education in Thailand* : 56.

บังอร พลเดชา (2525 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบด้านผลประโยชน์และต้นทุนของการศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสถาบันการศึกษาทางสหกรณ์ ระหว่างปี 2522 – 2523 โดยศึกษาประโยชน์และต้นทุนของการศึกษาในระดับปริญญาตรีของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ เพื่อเปรียบเทียบกับสถาบันการศึกษาทางสหกรณ์ โดยวิเคราะห์ถึงอัตราส่วนประโยชน์และต้นทุนปัจจุบันสุทธิของการลงทุนทางการศึกษา อัตราผลตอบแทนภายในและมูลค่าปัจจุบันสุทธิของการลงทุนทางการศึกษาทั้งในส่วนบุคคลและทาง

สังคม โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้พยายามศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนเฉพาะสาขา สหกรณ์ ผลการศึกษาจากการเปรียบเทียบระหว่างประกาศนียบัตรทางสหกรณ์ และระดับปริญญาตรี พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิระดับประกาศนียบัตรทางสหกรณ์ในทางสังคมและส่วนบุคคลมีค่าเป็น 222,524.22 บาท และ 206,496.29 บาท ตามลำดับ ในระดับปริญญาตรีมีค่า 257,029.98 บาท และ 220,691.23 บาท อัตราส่วนประโยชน์ต่อต้นทุนทางการศึกษาระดับประกาศนียบัตรทาง สหกรณ์ อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลมีค่า 7.54 และ 6.91 ตามลำดับ ในระดับปริญญาตรีมีค่า 3.16 และ 2.86 ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนภายในระดับประกาศนียบัตรทางสหกรณ์ในทางสังคมและส่วนบุคคลมีค่าร้อยละ 55.27 และ 51.25 ตามลำดับ ในระดับปริญญาตรีมีค่าร้อยละ 51.73 และ 46.47 ตามลำดับ ผลปรากฏว่า อัตราผลตอบแทนในระดับประกาศนียบัตรทางสหกรณ์สูงกว่าในระดับปริญญาตรีทั้งทางสังคมและส่วนบุคคล จะเห็นได้ว่า ในระดับการศึกษาสูงขึ้นไปจะให้ผลตอบแทนลดลงทั้งทางส่วนบุคคลและทางสังคม

นิพนธ์ บุญรักษา (2527 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของการลงทุนในการศึกษาของวิทยาลัยครูอุดรธานี โดยทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการลงทุนทางการศึกษา และอัตราผลตอบแทนภายใน ซึ่งศึกษาทั้งส่วนบุคคลและสังคม โดยศึกษาจากนักศึกษา 2 ระดับคือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษาชั้นสูง และปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนทั้งหมดของการศึกษาในวิทยาลัยครูอุดรธานีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูงและระดับปริญญาตรี เฉลี่ยตลอดหลักสูตร 2 ปี เฉลี่ยคนละ 77,922.42 บาท และ 93,410 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนของระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูงและปริญญาตรีที่สังคมได้รับมีค่า 0.78 และ 0.51 ส่วนที่บุคคลได้รับมีค่า 0.83 และ 0.55 ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิของการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูงและปริญญาตรีที่สังคมได้รับมีค่า -17,490.95 บาท และ -40,668.57 บาท ตามลำดับ ส่วนที่บุคคลได้รับมีค่า -13,819.90 บาท และ -38,954.45 บาท ตามลำดับ ในสังคมการลงทุนทางด้านการศึกษาไม่คุ้มทุนแต่เราไม่สามารถตีค่าผลตอบแทนออกมาเป็นตัวเงินได้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้การวัดผลตอบแทนมีค่าต่ำลง เมื่อพิจารณาถึงอัตราผลตอบแทนภายใน ปรากฏว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูง และปริญญาตรี ที่สังคมได้รับมีค่าร้อยละ 9.01 และ 4.91 ตามลำดับ และบุคคลได้รับมีค่าร้อยละ 9.80 และ 5.11 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ในระดับการศึกษาสูงขึ้นไปจะให้ผลตอบแทนลดลงทั้งทางส่วนบุคคลและทางสังคม ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าอัตราเงินเดือนตามบัญชีข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ บัญชี 3 นี้ช่วงความแตกต่างของเงินเดือนต่างกันน้อย

อุบลรัตน์ เทินประเสริฐ (2530 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลตอบแทนของสังคมและส่วนบุคคลในการลงทุนในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี พ.ศ. 2529 - 2530 โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

อัตราผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ (Private Rate of Return) และอัตราผลตอบแทนที่สังคมได้รับ (Social Rate of Return) ซึ่งทำการสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปริญญาโท 200 คน และใช้ข้อมูลงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลในการวิเคราะห์หาค่า Benefit-Cost Ratio, Net Present Value และ Internal Rate of Return ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้วิเคราะห์เฉพาะส่วนที่สามารถวัดได้เป็นตัวเงิน โดยคิดจากอัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน บัญชี 3 เป็นเกณฑ์ และมีข้อตกลงว่า ผู้สำเร็จการศึกษา และเข้ารับราชการจะได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 1 ขั้น จนเกษียณอายุราชการ ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาโท เฉลี่ยคนละ 225,607.03 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายส่วนรัฐบาล 104,959.17 บาท หรือร้อยละ 41.06 และเป็นค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล 52,038.00 บาท หรือร้อยละ 20.36 และเป็นส่วนที่เป็นค่าเสียโอกาสของบุคคลในการเข้ารับการศึกษาต่อ 98,609.86 บาท หรือร้อยละ 38.58 สำหรับการวิเคราะห์ในรูปมูลค่าต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในระดับอัตราหักลดร้อยละ 12 พบว่า อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน ในส่วนของสังคมและส่วนบุคคลมีค่า 0.69 และ 1.12 ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนในรูปมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ในส่วนสังคมและบุคคลเป็น 63,114.45 และ 14,562.44 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนภายในส่วนสังคมมีค่าร้อยละ 7.08 และในส่วนส่วนบุคคลมีค่าร้อยละ 19.90 การที่อัตราผลตอบแทนภายในของส่วนบุคคลมีค่าไม่สูง เนื่องจากการเสียสละโอกาสในการทำงานเพื่อเข้ารับการศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท มีค่าเสียโอกาสในการหางานได้ของบุคคลค่อนข้างสูง ประกอบกับช่วงความต่างของอัตราผลตอบแทนที่ได้รับตามอัตราบัญชีเงินเดือนข้าราชการการบัญชี 3 มีช่วงความต่างของเงินเดือนน้อย

ธนา อรุณศิริกุล (2530 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลประโยชน์และต้นทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีระหว่างภาควิชาต่างๆของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาที่สังคมได้รับและบุคคลได้รับ ในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระดับปริญญาตรี โดยใช้ข้อมูลจากนิสิตที่ศึกษาในปีการศึกษา 2529 - 2530 จำนวน 339 คน ซึ่งใช้บัญชีอัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนบัญชี 3 เป็นเกณฑ์ ทั้งนี้กำหนดให้ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละหนึ่งขั้นจนถึงปลดเกษียณราชการ โดยใช้การวิเคราะห์หาค่า Benefit-Cost Ratio , Net Present Value และ Internal Rate of Return ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนการศึกษาในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและภาควิชาสหกรณ์ในระดับปริญญาตรีตลอดหลักสูตรเฉลี่ย 195,476.66 บาท 198,526.80 บาท และ 184,691.41 บาท ตามลำดับ นอกจากนี้ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิของการศึกษาในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและภาควิชาสหกรณ์ที่สังคมได้รับมีค่าเท่ากับ 45,423.50 บาท 43,397.92 บาท และ 55,757.64 บาท ตามลำดับ

h 152053 5.3

ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา ในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร และภาควิชาสหกรณ์ ที่สังคมได้รับมีค่า 1.08, 1.08 และ 1.10 ตามลำดับ ส่วนที่บุคคลได้รับมีค่า 1.13, 1.15 และ 1.13 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในของการศึกษาในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร และภาควิชาสหกรณ์ ที่สังคมได้รับมีค่าร้อยละ 9.49, 9.42 และ 9.92 ตามลำดับ ส่วนที่บุคคลได้รับมีค่าร้อยละ 10.61, 10.05 และ 10.63 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาในภาควิชาทั้ง 3 ตลอดหลักสูตรเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยมีต้นทุนทางการศึกษาของภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรสูงที่สุด ในขณะที่ภาควิชาสหกรณ์มี อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการศึกษา และอัตราผลตอบแทนภายในของการการศึกษาดีที่สุด

นงราม เศรษฐพานิช และคณะ (2532) ทำการศึกษาเรื่อง ต้นทุนค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบต้นทุนในการผลิตบัณฑิต องค์ประกอบของต้นทุนสำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ(ทั้งจำกัดและไม่จำกัดรับ) รวมทั้งวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของการลงทุนในระดับอุดมศึกษา ทั้งในแง่เอกชนและสังคมของมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยเอกชน การศึกษาในครั้งนี้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ในโครงการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลปี 2525 และมีส่วนบางส่วนเป็นข้อมูลโดยเฉลี่ยในปี 2523-2528 ผลการศึกษาพบว่า ในสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยจำกัดรับ มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ วิทยาลัยครู สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจต่อสังคมที่ได้รับจากการลงทุนทางการศึกษามีค่าเท่ากับ 10.6 , 11.3 , 10.5 , 10.6 และ 9.9 ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลมีค่าเท่ากับ 21.4 , 14.8 , 14.3 , 16.2 และ 11.0 ตามลำดับ ผลปรากฏว่า อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของผู้สำเร็จอุดมศึกษาในแง่ผลตอบแทนส่วนบุคคลนั้นอยู่ในอัตราที่สูงมาก ประมาณร้อยละ 17 และอัตราผลตอบแทนทางสังคม ประมาณร้อยละ 8.8 เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่มีต่อส่วนบุคคลพบว่าทุกสาขาวิชามีค่าสูงกว่าร้อยละ 16 แสดงว่าการลงทุนทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้ผลตอบแทนต่อผู้เรียนสูง

ประดัดพร ชินวัตร (2532 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ผลตอบแทนในการลงทุนเพื่อการศึกษาของมหาบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แบ่งผลตอบแทนออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทแรก เป็นผลตอบแทนในส่วนที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นการเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่เป็นส่วนต่างระหว่างรายได้ที่ได้รับรวมกับรายได้พิเศษส่วนที่เป็นตัวเงินของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทเทียบกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และประเภทสองเป็นผลตอบแทนในส่วนที่ไม่เป็นตัวเงิน สำหรับวิธีการศึกษาค้นคว้านี้ใช้การวิเคราะห์ผลตอบแทนภายในเป็นเกณฑ์วัดผลตอบแทนในการลงทุนศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางสังคมศาสตร์ของ

มหาวิทยาลัยศิลปากรมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินมีค่าร้อยละ 13.62 สำหรับผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน พบว่า ผลตอบแทนทางด้านวิชาการของผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้นในระดับสูงถึงสูงมาก สรุปได้ว่าการลงทุนศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางสังคมศาสตร์ให้ผลตอบแทนด้านวิชาการคุ้มค่าต่อการลงทุนในระดับสูง ส่วนผลตอบแทนด้านส่วนตัวในด้านหน้าที่การงาน พบว่า ได้รับเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง สำหรับความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่และความรู้หรือคุณวุฒิที่จะช่วยให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในระดับที่สูงขึ้น พบว่าให้ผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นในระดับต่ำ

อวตภา อมาตยกุล (2534 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนเอกชนของการศึกษาคณะต่างๆ ในวิทยาลัยครูสวนดุสิต สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ศึกษากรณีผู้รับราชการ โดยทำการศึกษาหาข้อมูลจากนักศึกษาวิทยาลัยครูสวนดุสิตในปีการศึกษา 2532 - 2533 จำนวน 220 ตัวอย่าง จากคณะวิชาวิทยาการจัดการ คณะวิชาครุศาสตร์ คณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ Benefit-Cost Ratio, Net Present Value และ Internal Rate of Return ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษาเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดของนักศึกษาคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิชาครุศาสตร์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่า 2,427.85 บาท -9,750.28 บาท -30,448.15 บาท และ -42,112.96 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนจากการลงทุนทางการศึกษาเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดของนักศึกษาคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิชาครุศาสตร์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่า 1.00 , 0.99 , 0.97 และ 0.95 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดของนักศึกษาคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิชาครุศาสตร์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าร้อยละ 8.02 , 7.90 , 7.69 และ 7.58 ตามลำดับ

ศุภกิจ ปริดากรณ์ (2535 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการศึกษาระดับปริญญาโท ศึกษาเฉพาะกรณีเข้ารับราชการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ Benefit-Cost Ratio, Net Present Value และ Internal Rate of Return ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 17,874 บาท ณ อัตราส่วนลด 7% ส่วนอัตราส่วนผลได้ต่อต้นทุนมีค่ามากกว่า 1 และอัตราผลตอบแทนภายในมีค่าเท่ากับ 8.9% และ 7.3% ในด้านส่วนบุคคลและสังคม ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราผลตอบแทนภายในที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เนื่องมาจากผลตอบแทนที่ได้เกิดจากการใช้ข้อมูลบัญชีเงินเดือนข้าราชการซึ่งเป็นรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ ประกอบกับผู้วิจัยมิได้นำผลตอบแทนที่เกิดจากสวัสดิการด้านอื่นๆ มารวมไว้ในการวิเคราะห์

✓ คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2539) ทำการศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการลงทุนทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและการลงทุนทางการศึกษา เพื่อคำนวณหาอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการลงทุนทางศึกษาในทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษาทั้งที่เป็นผลตอบแทนทางสังคมและผลตอบแทนส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล มีค่าระหว่างร้อยละ 3 – 13 ในขณะที่อัตราผลตอบแทนที่มีต่อสังคม มีค่าระหว่าง 2 – 14 โดยระดับการศึกษาที่ให้ผลตอบแทนน้อยที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ส่วนระดับการศึกษาที่ให้ผลตอบแทนมากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรีจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ดนัย สุทธิพิบูลย์ (2539 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาโท กรณีศึกษา : หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ภาคพิเศษ ของคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์กับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคมของการลงทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยใช้วิธีวิเคราะห์ 3 วิธีคือ Net Present Value, Benefit-Cost Ratio และ Internal Rate of Return ผลการศึกษาพบว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล จากทั้ง 3 วิธีตามลำดับดังนี้ 751,539.04 บาท, 3.08 , 22.59% และมีอัตราผลตอบแทนทางสังคม จากทั้ง 3 วิธีตามลำดับดังนี้ 1,370,358.89 บาท, 5.44, 29.63% สำหรับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล จากทั้ง 3 วิธีตามลำดับดังนี้ 813,192.63 บาท, 3.45, 24.62% และมีอัตราผลตอบแทนทางสังคม จากทั้ง 3 วิธีตามลำดับดังนี้ 1,451,486.73 บาท, 6.52, 34.37% และ รุ่นที่ 3 มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล จากทั้ง 3 วิธีตามลำดับดังนี้ 790,390.98 บาท, 3.23, 23.69% และมีอัตราผลตอบแทนทางสังคม จากทั้ง 3 วิธีตามลำดับดังนี้ 1,451,186.73 บาท, 6.52, 34.37% เมื่อพิจารณาผลตอบแทนทางการศึกษาที่จะได้รับภายหลังจบการศึกษาแล้วของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จะได้รับผลตอบแทนรวมทั้งหมดน้อยกว่า เนื่องจากมีโอกาสหรือระยะเวลาในการที่จะรับผลตอบแทนที่น้อยกว่า เพราะว่าสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต้องใช้เวลาศึกษา 2.5 ปี ในขณะที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ระยะเวลาเพียง 2 ปี ทั้งหมดนี้จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนที่ต่ำกว่า

วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา (2540 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนของการลงทุนของการศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจในการลงทุนซึ่งมี 3 เกณฑ์หลักคือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายใน ส่วนการศึกษาครั้งนี้จะใช้เกณฑ์อัตราผลตอบแทนภายใน โดยศึกษาอัตราผลตอบแทนของการศึกษา ทั้งในแง่

บุคคลและสังคมของการศึกษาในระดับปริญญาตรีของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สาขาบัญชี การเงิน การตลาด และคณะเศรษฐศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนสังคมของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในสาขาบัญชี การเงิน การตลาด และคณะเศรษฐศาสตร์ คือร้อยละ 54.13 , 52.96 , 47.87 และ 53.16 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลคือร้อยละ 69.18 , 57.21 , 61.74 และ 68.01 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาสาขาวิชาทั้งสี่ดังกล่าวนี้ให้ผลตอบแทนที่สูงคุ้มค่าแก่การลงทุน ไม่ว่าจะมองจากทางด้านสังคมหรือบุคคล และอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจะสูงกว่าอัตราผลตอบแทนสังคมเกินร้อยละ 12 ในทุกสาขาวิชา

วราพรรณ มีเฟื่องศาสตร์ (2541 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษา : กรณีศึกษาผู้จบปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยภายในประเทศและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลตอบแทน ต้นทุน อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนส่วนสังคมของการลงทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 392 คน และใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคมของผู้จบจากมหาวิทยาลัยในประเทศสูงกว่าผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่ไม่ติดอันดับ 1 ใน 20 แต่ต่ำกว่าผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่ติดอันดับ 1 ใน 20 กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคมของผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยในประเทศเท่ากับร้อยละ 34.8 และ 29.4 ในขณะที่อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคมของผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่ไม่ติดอันดับ 1 ใน 20 เท่ากับร้อยละ 13.9 และ 15.4 และของผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่ติดอันดับ 1 ใน 20 เท่ากับร้อยละ 40.1 และ 24.6 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลกับอัตราผลตอบแทนทางสังคม พบว่า อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยในประเทศและผู้จบจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่ติดอันดับ 1 ใน 20 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนทางสังคม แต่อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่ไม่ติดอันดับ 1 ใน 20 มีค่าใกล้เคียงกับอัตราผลตอบแทนทางสังคม

ไพบดา วุฒิชัยรังสรรค์ (2542 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ความประสิทธิผลของนิสิตและ ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาในโครงการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) ภาคค่ำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลจากนิสิตที่ศึกษาในปีการศึกษา 2539-2540 และในปีการศึกษา 2540-2541 จำนวน 94 คน และทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการลงทุนในการศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio : BCR) และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) โดยแบ่งนิสิตออกเป็น

2 กลุ่มคือ นิสิตที่ไม่มีงานทำและนิสิตที่มีงานทำ ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีงานทำมีค่า NPV BCR และ IRR มากกว่านิสิตที่ไม่มีงานทำ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุนตามวิธีการ NPV BCR และ IRR ของนิสิตที่ไม่มีงานทำและนิสิตที่มีงานทำ พบว่า นิสิตทั้ง 2 กลุ่ม มีผลตอบแทนทางการศึกษามากกว่าต้นทุนที่ลงทุนในการศึกษา

✓ รัชนิกร การวิรัตน์พิเชษฐ (2543 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยพายัพ เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาของนักศึกษาสาขาบัญชี สาขาการเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน และใช้การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนส่วนบุคคลรวมผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของสาขาบัญชี และสาขาการเงินและการธนาคาร ต่อคน เท่ากับ 876,566 บาท และ 1,156,026 บาท ตามลำดับ โดยสาขาการบัญชีมีต้นทุนทางตรงส่วนบุคคลต่อคน เท่ากับ 623,036 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.08 ของต้นทุนส่วนบุคคลรวม ที่เหลือร้อยละ 28.92 เป็นต้นทุนทางอ้อมส่วนบุคคล สาขาการเงินและการธนาคารมีต้นทุนทางตรงส่วนบุคคลต่อคน เท่ากับ 902,496 บาท คิดเป็นร้อยละ 78.07 ของต้นทุนส่วนบุคคลรวม ที่เหลือร้อยละ 21.93 เป็นต้นทุนทางอ้อมส่วนบุคคล อัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยพายัพ สาขาบัญชี เท่ากับร้อยละ 12.61 และสาขาการเงินและการธนาคาร เท่ากับร้อยละ 10.78 แสดงให้เห็นว่า อัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาในสาขาวิชาทั้งสองดังกล่าวให้ผลตอบแทนคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ที่ 6% ถึงแม้ว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับไม่สูงมากนัก เนื่องจากการเป็นนักศึกษาที่พิจารณาผลตอบแทนเฉพาะอัตราเงินเดือนที่บุคคลได้รับเท่านั้น และเป็นการศึกษาที่อยู่ในสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ

หฤทัย ศุภกิจพิทักษ์ (2543 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในคณะบริหารธุรกิจและคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีทำงานในสถาบันการเงิน มีวัตถุประสงค์เพื่อหาอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาในระดับปริญญาโททั้งสามสาขา ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวน 250 คน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนทางสังคม เท่ากับ 26.04% , 30.79% และ 31.71% และอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล เท่ากับ 36.12% , 32.53% และ 33.45% ในหลักสูตรบริหารธุรกิจ, เศรษฐศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การลงทุนเพื่อการศึกษาทั้งสามหลักสูตรคุ้มค่าแก่การลงทุนทั้งในแง่สังคมและส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลมีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนทางสังคมทั้งสามหลักสูตร นั้นหมายความว่า

การอุดหนุนทางการศึกษาแก่ผู้เข้ารับการศึกษานั้น รัฐบาลยังเก็บภาษีเพื่อนำมาพัฒนาประเทศได้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การลงทุนทางการศึกษาได้ก่อประโยชน์ให้แก่ส่วนตนมากกว่าสังคม ทำให้การจัดสรรผลตอบแทน หรือทรัพยากรที่ได้จากกระบวนการให้การศึกษาตกอยู่กับตัวบุคคลผู้รับการศึกษามากเกินไป

ไพโรศักดิ์ บวรวงศ์ติลล (2544 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการลงทุนทางการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชา พาณิชยกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนส่วนสังคมและส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการลงทุนทางการศึกษาของการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในและอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนทางสังคมต่อคนต่อปีของสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนมีค่าเท่ากับ 10,348.45 บาท และ 10,805.17 บาท และต้นทุนส่วนบุคคลต่อคนต่อปีของผู้เรียนในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน เท่ากับ 100,224.89 บาท และ 108,365.38 บาท โดยอัตราผลตอบแทนส่วนสังคมของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาพาณิชยกรรมจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพในหน่วยงานของภาครัฐ เท่ากับ 14.0234 , 13.9955 ภาครัฐวิสาหกิจ เท่ากับ 24.4260 , 24.3121 และภาคเอกชนมีค่า เท่ากับ 18.7098 , 18.6207 และอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาพาณิชยกรรมจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพในหน่วยงานของภาครัฐ เท่ากับ 12.3611 , 11.8481 ภาครัฐวิสาหกิจ เท่ากับ 19.4336 , 18.4183 และภาคเอกชนมีค่า เท่ากับ 14.5677 , 13.9761

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยงานวิจัยส่วนใหญ่จะได้ผลการศึกษาทางด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าแก่การลงทุนในการศึกษานั้น ๆ ทั้งในแง่ของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทางดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษา โดยจะเน้นในการวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีประชากร กลุ่มตัวอย่าง และแหล่งข้อมูล ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และแหล่งข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ซึ่งประชากรและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 มีจำนวนทั้งหมด 246 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 สุ่มเลือกจากประชากรโดยคัดเลือกจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสูตรยาเมเน่ (Yamane. 1967 : 579 - 582) เพื่อคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้(error)

การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 246 คน ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้เท่ากับร้อยละ 5.3 หรือเท่ากับ 0.053 จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 145 คน

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตลอดจนบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เป็นต้น

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรในการศึกษาค้างนี้แบ่งออกเป็น

1. ตัวแปรในการศึกษาต้นทุนทางการศึกษา จะศึกษาเฉพาะตัวแปรต้นทุนส่วนบุคคล ประกอบด้วย

1.1 ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง

- ค่าธรรมเนียมการศึกษา
- ค่าหนังสือและอุปกรณ์ประกอบการเรียน
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การดูงาน การทำรายงาน ค่าถ่ายเอกสารและค่าทัศนศึกษาต่างๆ เป็นต้น

1.2 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษา

- ค่าที่พัก
- ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- ค่าเดินทาง
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าพักผ่อนต่างๆ

1.3 ค่าเสียโอกาสอันเนื่องมาจากการศึกษาต่อ

2. ตัวแปรในการศึกษาผลตอบแทนทางการศึกษา จะศึกษาจากตัวแปรดังนี้

2.1 รายได้หลังหักภาษี

2.2 ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

เครื่องมือและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลค้างนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับต้นทุนทางการศึกษาและรายได้ กรณีศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด และปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว ปีที่เข้าศึกษา ชั้นปี สถานภาพการทำงาน และระยะเวลาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำงานและรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย รายได้ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่ทำงานอยู่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่อของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง และค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการการศึกษา

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย การทำงานหลังสำเร็จการศึกษา การปรับอัตราเงินเดือน หน่วยงานที่ต้องการทำงาน และรายได้หลังสำเร็จการศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและผลตอบแทนของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(ภาคพิเศษ) แล้วรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยแล้วนำไปสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมด้านเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามครั้งสุดท้ายภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งการเก็บข้อมูลของนิสิตในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 จำนวน 145 คน
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
3. วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย คือ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ เพื่อนำเสนอในรูปตาราง
4. วิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Cost - Benefit Ratio : B/C) และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)
5. วิเคราะห์ความแตกต่างของผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตระหว่างสาขาการตลาดและสาขาการจัดการ โดยใช้การทดสอบค่า T-test ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC for Windows ในการวิเคราะห์

สถิติและเทคนิควิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติและเทคนิควิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปของข้อมูลโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 34 - 36) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อกำหนดให้

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

2. การวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)

โดยมีสูตรคำนวณ(Kaufman. 1986 : 261) ดังนี้

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{(B_t - C_t)}{(1 + r)^t}$$

เมื่อกำหนดให้

NPV = ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ

B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t

C_t = ต้นทุนในปีที่ t

r = อัตราคิดลด (Discount rate)

t = ปีของระยะเวลาตั้งแต่ ปีที่ 0,1,2, ...,n

n = จำนวนปีที่ทำการวิเคราะห์

เกณฑ์ในการตัดสินใจ ถ้าค่า $NPV \geq 0$ แสดงว่าเป็นโครงการที่สมควรลงทุน

ถ้าค่า $NPV < 0$ แสดงว่าเป็นโครงการที่ไม่สมควรลงทุน

หลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบโครงการใดให้ค่า NPV ที่เป็นบวกและมีค่ามากกว่าจะเป็นโครงการที่ยอมรับและได้รับเลือกในการดำเนินการก่อน ดังนั้นถ้าโครงการใดให้ NPV ที่มากกว่าก็แสดงให้เห็นถึงการนำเอาทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่าหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าโครงการที่มี NPV น้อยกว่า

2. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Cost – Benefit Ratio : B/C)

โดยมีสูตรคำนวณ (Stevell. 1972 : 13) ดังนี้

$$B/C = \frac{\sum_{t=0}^n B_t / (1 + r)^t}{\sum_{t=0}^n C_t / (1 + r)^t}$$

เมื่อกำหนดให้

B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t

C_t = ต้นทุนในปีที่ t

t = ปีของระยะเวลาตั้งแต่ ปีที่ 0,1,2, ..., n

r = อัตราคิดลด (Discount rate)

n = จำนวนปีที่ทำการวิเคราะห์

เกณฑ์ในการตัดสินใจ

ถ้าค่า $B/C \geq 1$ แสดงว่าโครงการนั้นให้ผลตอบแทนมากกว่าต้นทุน สมควรลงทุน

ถ้าค่า $B/C < 1$ แสดงว่าโครงการนั้นให้ผลตอบแทนน้อยกว่าต้นทุน ไม่สมควรลงทุน

เกณฑ์ในการพิจารณาถึงผลตอบแทนของต้นทุนที่ได้ลงทุนไป โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนที่มีค่าสูงที่สุด

3. อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)

โดยมีสูตรคำนวณ (ประสิทธิ์. 2540 : 137) ดังนี้

$$\sum_{t=0}^n \frac{(B_t - C_t)}{(1 + r)^t} = 0$$

เมื่อกำหนดให้

B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t

C_t = ต้นทุนในปีที่ t

r = อัตราผลตอบแทนที่ต้องคำนวณหา

t = ปีของระยะเวลาตั้งแต่ ปีที่ 0, 1, 2, ..., n

n = จำนวนปีที่ทำการวิเคราะห์

เกณฑ์ในการตัดสินใจ ถ้าค่า $r \geq r_{\text{ดอกเบี้ยในตลาด}}$ สมควรลงทุน

ถ้าค่า $r < r_{\text{ดอกเบี้ยในตลาด}}$ ไม่สมควรลงทุน

หลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนนั้น โดยโครงการใดที่มีค่าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนสูงกว่า ก็แสดงว่าโครงการนั้นมีการจัดสรรทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่าโครงการที่มีค่าอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนต่ำกว่า นอกจากนี้ยังพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ไม่เป็นตัวเงินมาเป็นเกณฑ์ประกอบการตัดสินใจในการเลือกลงทุนทางการศึกษา

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ โดยใช้การทดสอบค่าสถิติ T-test มีสูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 144 - 158) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{s/\sqrt{n}}$$

เมื่อกำหนดให้

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

μ_0 = ค่าคงที่ค่าหนึ่ง

S = ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานไว้ดังนี้

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ สถานภาพส่วนบุคคล ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด และการศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

สถานภาพส่วนบุคคล

การศึกษาวเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม แหล่งเงินทุนที่ใช้ในระหว่างการศึกษา ทางเลือกของเงินทุนที่ใช้ในการศึกษา อัตราคิดลด ค่าใช้จ่ายในขณะศึกษา และเหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาคือ ได้กระทำโดยใช้สถิติเชิงบรรยายคือ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ และนำเสนอไว้ในตาราง 4, 5, 6, 7, 8 และตาราง 9 โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

สถานภาพส่วนบุคคล

จากตาราง 4 พบว่า นิสิตที่ศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด จำนวน 145 คน มีสถานภาพส่วนบุคคลดังนี้

เพศ นิสิตสาขาการจัดการจำนวน 74 คน เป็นนิสิตชาย 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 และนิสิตหญิง 44 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ส่วนนิสิตสาขาการตลาดจำนวน 71 คน เป็นนิสิตชาย 24 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และนิสิตหญิง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2

อายุ นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 43.2 มีอายุระหว่าง 26-30 ปี รองลงมาร้อยละ 24.3 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 16.2 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 10.8 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และร้อยละ 5.5 มีอายุสูงกว่า 41 ปี สำหรับนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 56.3 มีอายุระหว่าง 26-30 ปี รองลงมาร้อยละ 28.2 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 9.9 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี และร้อยละ 5.6 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี

สถานภาพทางครอบครัว นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 81 มีสถานภาพเป็นโสด รองลงมาร้อยละ 17.6 มีสถานภาพสมรส และอีกร้อยละ 1.4 มีสถานภาพหย่าร้าง ส่วนนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 84.5 มีสถานภาพเป็นโสดและอีกร้อยละ 15.5 มีสถานภาพสมรส

ชั้นปี นิสิตสาขาการจัดการร้อยละ 51.4 เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และร้อยละ 48.6 เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ส่วนนิสิตสาขาการตลาดร้อยละ 67.6 เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และร้อยละ 32.4 เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2

สภาพภาพการทำงานก่อนเข้าศึกษาต่อ ผลจากการตอบแบบสอบถามของนิสิตพบว่า ก่อนเข้ามศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต นิสิตเกือบทุกคนเป็นผู้ที่มีงานทำ นิสิตสาขาการจัดการทุกคนเป็นผู้ที่มีงานทำคิดเป็นร้อยละ 100 ของนิสิตสาขาการจัดการทั้งหมด สำหรับนิสิตสาขาการตลาดเป็นผู้ที่มีงานทำคิดเป็นร้อยละ 98.6 ของนิสิตสาขาการตลาดทั้งหมด

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามสภาพส่วนบุคคลและสภาพการทำงาน

สภาพภาพ	สาขาการจัดการ		สาขาการตลาด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สภาพภาพส่วนบุคคล				
เพศ				
ชาย	30	40.5	24	33.8
หญิง	44	59.5	47	66.2
อายุ				
ต่ำกว่า 25 ปี	8	10.8	4	5.6
26 – 30 ปี	32	43.2	40	56.3
31 – 35 ปี	18	24.3	20	28.2
36 – 40 ปี	12	16.2	7	9.9
สูงกว่า 41 ปี	4	5.5	0	0
สภาพภาพทางครอบครัว				
โสด	60	81.0	60	84.5
สมรส	13	17.6	11	15.5
หย่าร้าง	1	1.4	0	0
ชั้นปี				
ปีที่ 1	38	51.4	23	67.6
ปีที่ 2	36	48.6	48	32.4
สภาพภาพการทำงานก่อนเข้าศึกษาต่อ				
มีงานทำ	74	100	70	98.6
ไม่มีงานทำ	0	0	1	1.4

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพ	สาขาการจัดการ		สาขาการตลาด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อ				
ราชการ	3	4.1	3	4.2
รัฐวิสาหกิจ	10	13.5	4	5.7
เอกชน	57	77.0	60	84.5
ทำธุรกิจส่วนตัว	4	5.4	3	4.2
อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	0	0	1	1.4
หน่วยงานของนิสิตในขณะศึกษาต่อ				
รัฐวิสาหกิจ	11	14.9	4	5.6
เอกชน	53	71.6	56	79.0
ทำธุรกิจส่วนตัว	6	8.1	3	4.2
อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	2	2.7	4	5.6
ตำแหน่งงานของนิสิตก่อนศึกษาและในขณะศึกษาต่อ				
พนักงาน	44	59.5	35	49.4
หัวหน้าฝ่าย/แผนก	15	20.2	16	22.5
ผู้จัดการฝ่าย/แผนก	3	4.1	6	8.5
ผู้ช่วยผู้จัดการ	1	1.4	5	7.0
ผู้จัดการ	6	8.0	4	5.6
เลขาผู้อำนวยการ	1	1.4	0	0
ผู้บริหารระดับสูง	4	5.4	3	4.2
เจ้าของกิจการ	0	0	1	1.4
อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	0	0	1	1.4

หน่วยงานของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อ หน่วยงานที่นิสิตสาขาการจัดการทำงานอยู่ ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 77 รองลงมาร้อยละ 13.5 เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการคิดเป็นร้อยละ 4.1 และอีกร้อยละ 5.4 ทำธุรกิจส่วนตัว หน่วยงานที่นิสิตสาขาการตลาดทำงานอยู่ ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 84.5 รองลงมาร้อยละ 5.7 เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการคิดเป็นร้อยละ 4.2 และทำธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 4.2 ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ระบุคิดเป็นร้อยละ 1.4

สถานภาพการทำงานในขณะศึกษาต่อ นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 97.2 เป็นผู้ที่มียางานทำ และนิสิตที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจากลาออกจากงานเดิมเพื่อมาศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 1.4 ส่วนนิสิตที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจากสาเหตุอื่นคิดเป็นร้อยละ 1.4 นิสิตสาขาการตลาดร้อยละ 94.4 เป็นผู้ที่มียางานทำ รองลงมาร้อยละ 2.8 เป็นนิสิตที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจากลาออกจากงานเดิมเพื่อมาศึกษาต่อ และนิสิตที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจากว่างงานอยู่แล้วมีเพียงร้อยละ 1.4 และอีกร้อยละ 1.4 เป็นนิสิตที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจากสาเหตุอื่น

หน่วยงานของนิสิตในขณะศึกษาต่อ หน่วยงานที่นิสิตสาขาการจัดการทำงานอยู่ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.6 เป็นหน่วยงานเอกชน รองลงมาร้อยละ 14.9 เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการคิดเป็นร้อยละ 2.7 ทำธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 8.1 และอีกร้อยละ 2.7 เป็นหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ระบุ ส่วนหน่วยงานที่นิสิตสาขาการตลาดทำงานอยู่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 79 เป็นหน่วยงานเอกชน รองลงมาร้อยละ 5.6 เป็นหน่วยงานราชการ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 5.6 และอีกร้อยละ 4.2 เป็นกิจส่วนตัว ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ระบุคิดเป็นร้อยละ 5.6

ตำแหน่งงานของนิสิตก่อนศึกษาและในขณะศึกษาต่อ นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 59.5 มีตำแหน่งงานในระดับพนักงาน รองลงมาเป็นตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย/แผนกร้อยละ 20.2 ส่วนนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 49.4 มีตำแหน่งงานในระดับพนักงาน รองลงมาเป็นตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย/แผนกร้อยละ 22.5

ประสบการณ์การทำงานของนิสิตภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นิสิตสาขาการจัดการมีประสบการณ์การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีก่อนเข้ามาศึกษาต่อเฉลี่ยเท่ากับ 7 ปี ส่วนนิสิตสาขาการตลาดมีประสบการณ์การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีก่อนเข้ามาศึกษาต่อเฉลี่ยเท่ากับ 6 ปี

ตาราง 5 ประสบการณ์การทำงาน รายได้ และทุนการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	สาขาการจัดการ	สาขาการตลาด
ประสบการณ์ทำงานของนิสิต (ปี)	7	6
รายได้ของนิสิตก่อนเข้าศึกษา		
รายได้ประจำ (บาท/เดือน)	22,667	21,733
รายได้พิเศษ (บาท/เดือน)	2,500	1,789
รายได้ของนิสิตในขณะศึกษาต่อ		
รายได้ประจำ (บาท/เดือน)	25,003	22,631
รายได้พิเศษ (บาท/เดือน)	2,608	1,458
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละต่อคนต่อปี)	5	8.75
ทุนการศึกษา(บาทต่อคนต่อภาคการศึกษา)	568	662
รายได้ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นภายหลังสำเร็จการศึกษา(บาท)	21,586	25,474

รายได้ประจำและรายได้พิเศษเฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อ นิสิตสาขาการจัดการมีรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 22,667 บาท และรายได้พิเศษเฉลี่ยต่อ นิสิต 1 คนเท่ากับ 2,500 บาทต่อเดือน ส่วนนิสิตสาขาการตลาดมีรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 21,733 บาท และรายได้พิเศษเฉลี่ยต่อ นิสิต 1 คนเท่ากับ 1,789 บาทต่อเดือน

รายได้ประจำและรายได้พิเศษเฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตในขณะศึกษาต่อ นิสิตสาขาการจัดการมีรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 25,003 บาท และรายได้พิเศษเฉลี่ยต่อ นิสิต 1 คนเท่ากับ 2,608 บาทต่อเดือน ส่วนนิสิตสาขาการตลาดมีรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 22,631 บาท และรายได้พิเศษเฉลี่ยต่อ นิสิต 1 คนเท่ากับ 1,458 บาทต่อเดือน

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ นิสิตสาขาการจัดการที่กู้เงินมาใช้ในการศึกษาต่อ ต้องจ่าย ดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี ส่วนนิสิตสาขาการตลาดที่กู้เงินมาใช้ในการศึกษาต่อ ต้อง จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 8.75 ต่อปี

นิสิตที่ได้รับทุนการศึกษา นิสิตสาขาการจัดการได้รับทุนการศึกษาเฉลี่ยต่อจำนวน นิสิตทั้งหมดประมาณ 568 บาทต่อคนต่อภาคการศึกษา ส่วนนิสิตสาขาการตลาดได้รับทุนการ ศึกษาเฉลี่ยต่อจำนวนนิสิตทั้งหมดประมาณ 662 บาทต่อคนต่อภาคการศึกษา

จำนวนเงินเฉลี่ยต่อเดือนที่นิสิตคาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้นภายหลังสำเร็จการ ศึกษา นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่คาดว่าจะได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นภายหลังสำเร็จการศึกษา เป็นจำนวนเงินเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 21,586 บาท และนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่คาดว่าจะได้ รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นภายหลังสำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 25,474 บาท

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนิสิตที่ศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด จำนวน 145 คน มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยนำเสนอไว้ในตาราง 6

ระยะเวลาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาของนิสิต นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.2 คาดหวังที่จะใช้เวลาในการศึกษาระดับปริญญาโทจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาเป็น ระยะเวลา 6 ภาคการศึกษา ส่วนนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 77.5 คาดหวังที่จะใช้เวลา ในการศึกษาระดับปริญญาโทจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาเป็นระยะเวลา 6 ภาคการศึกษา

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สถานภาพ	สาขาการจัดการ		สาขาการตลาด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม				
ระยะเวลาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาของนิสิต				
5 ภาคการศึกษา	18	24.3	11	15.5
6 ภาคการศึกษา	49	66.2	55	77.5
7 ภาคการศึกษา	5	6.8	5	7.0
8 ภาคการศึกษา	2	2.7	0	0
จำนวนวันมาสถานศึกษาของนิสิต				
2 วันต่อสัปดาห์	60	81.0	62	87.4
3 วันต่อสัปดาห์	9	12.2	5	7.0
4 วันต่อสัปดาห์	5	6.8	2	2.8
5 วันต่อสัปดาห์	0	0	1	1.4
6 วันต่อสัปดาห์	0	0	1	1.4
พาหนะที่นิสิตใช้เดินทางมาสถานศึกษา				
รถยนต์	41	55.4	46	64.8
รถประจำทาง	32	41.9	22	31.0
รถไฟฟ้า	2	2.7	2	2.8
เรือ	0	0	1	1.4
การเปลี่ยนงานภายหลังสำเร็จการศึกษา				
เปลี่ยนงาน	40	54.1	57	80.3
ไม่เปลี่ยนงาน	34	45.9	14	19.7
หน่วยงานที่นิสิตต้องการเปลี่ยนงานหลังสำเร็จการศึกษา				
ราชการ	2	2.7	1	1.4
รัฐวิสาหกิจ	1	1.4	6	8.5
เอกชน	29	39.2	26	36.6
ธุรกิจส่วนตัว	8	10.8	19	26.8
อื่นๆ(ไม่ระบุ)	34	45.9	19	26.7
การปรับอัตราเงินเดือนภายหลังสำเร็จการศึกษา				
ปรับเพิ่ม	30	40.5	37	52.1
ไม่ปรับเพิ่ม	21	28.4	15	21.1
ไม่แน่ใจ	23	31.1	19	26.8

จำนวนวันมาสถานศึกษาของนิสิต นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 81 มาสถานศึกษาจำนวน 2 วันต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 12.2 มาสถานศึกษาจำนวน 3 วันต่อสัปดาห์ และอีกร้อยละ 6.8 มาสถานศึกษาจำนวน 4 วันต่อสัปดาห์ ส่วนนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 87.4 มาสถานศึกษาจำนวน 2 วันต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 7 มาสถานศึกษาจำนวน 3 วันต่อสัปดาห์ และจำนวนวันที่นิสิตสาขาการตลาดมาสถานศึกษา 4,5 และ 6 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 2.8 ,1.4 และ 1.4 ตามลำดับ

พาหนะที่นิสิตใช้เดินทางมาสถานศึกษา นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 55.4 มาสถานศึกษาโดยใช้พาหนะรถยนต์ รองลงมาร้อยละ 41.9 ใช้พาหนะรถประจำทาง และอีกร้อยละ 2.7 ใช้พาหนะรถไฟ และนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 64.8 มาสถานศึกษาโดยใช้พาหนะรถยนต์ รองลงมาร้อยละ 31 ใช้พาหนะรถประจำทาง และอีกร้อยละ 2.8 ใช้พาหนะรถไฟ ส่วนร้อยละ 1.4 ใช้พาหนะเรือ

การเปลี่ยนงานของนิสิตภายหลังสำเร็จการศึกษา นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 54.1 ภายหลังสำเร็จการศึกษาแล้วมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงาน และร้อยละ 45.9 ไม่ต้องการเปลี่ยนงาน และนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 80.3 ภายหลังสำเร็จการศึกษาแล้วมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงาน และร้อยละ 19.7 ไม่ต้องการเปลี่ยนงาน

หน่วยงานที่นิสิตต้องการเปลี่ยนงานภายหลังสำเร็จการศึกษา นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 39.2 ต้องการงานในหน่วยงานเอกชน รองลงมาร้อยละ 10.8 ต้องการงานในธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 2.7 ต้องการงานในหน่วยงานราชการและร้อยละ 1.4 ต้องการงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนร้อยละ 45.9 เป็นนิสิตที่ไม่ระบุหน่วยงาน และนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 36.6 ต้องการงานในหน่วยงานเอกชน รองลงมาร้อยละ 26.8 ทำงานธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 8.5 ต้องการงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและร้อยละ 1.4 ต้องการงานในหน่วยงานราชการ ส่วนร้อยละ 26.7 เป็นนิสิตที่ไม่ระบุหน่วยงาน

นิสิตคาดว่าจะได้รับการปรับอัตราเงินเดือนภายหลังสำเร็จการศึกษา นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 40.5 คาดว่าจะได้รับการปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นภายหลังสำเร็จการศึกษา รองลงมาร้อยละ 31.1 ไม่แน่ใจ และอีกร้อยละ 28.4 คาดว่าไม่ปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้น และนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 52.1 คาดว่าจะได้รับการปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นภายหลังสำเร็จการศึกษา รองลงมาร้อยละ 26.8 ไม่แน่ใจ และอีกร้อยละ 21.1 ไม่ปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้น

แหล่งเงินทุนที่ใช้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างการศึกษา

จากการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แหล่งเงินทุนที่นิสิตใช้ลงทุนทางการศึกษา ได้นำเสนอไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 ร้อยละของแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาค
พิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

หน่วย : ร้อยละ

แหล่งเงินทุน	สาขาการจัดการ	สาขาการตลาด
เงินรายได้จากการทำงานปัจจุบัน	86.5	78.9
เงินเก็บสะสม	51.4	50.7
เงินที่ได้มาจากบิดามารดา	29.7	33.8
เงินกู้ยืม	6.8	5.6
เงินมาจากแหล่งอื่นๆ	4.1	1.4

นิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 86.5 เป็นผู้ที่ใช้เงินทุนของตนเองจากการทำงานปัจจุบัน รองลงมาร้อยละ 51.4 มาจากเงินเก็บสะสม ร้อยละ 29.7 เป็นเงินที่ได้จากบิดามารดา ร้อยละ 6.8 เป็นเงินกู้ยืมและร้อยละ 4.1 เป็นเงินมาจากแหล่งอื่น ๆ สำหรับนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 78.9 เป็นผู้ที่ใช้เงินทุนของตนเองจากการทำงานปัจจุบัน รองลงมาร้อยละ 50.7 มาจากเงินเก็บสะสม ร้อยละ 33.8 เป็นเงินที่ได้จากบิดามารดา ร้อยละ 5.6 เป็นเงินกู้ยืมและร้อยละ 1.4 เป็นเงินมาจากแหล่งอื่นๆ

ทางเลือกของเงินทุนที่ใช้ในการศึกษา นิสิตทั้ง 2 สาขาจะนำเงินทุนเพื่อการศึกษาไปลงทุนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ฝากเงินประเภทออมทรัพย์และประจำ และลงทุนด้านอื่นๆ เช่น ลงทุนในกิจการของตนเอง ลงทุนทำการค้า ซื้อหุ้น เรียนภาษา ซื้อบ้าน ส่งเงินช่วยเหลือทางบ้าน ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และซื้อรถยนต์ ในกรณีที่ไม่ได้ศึกษาต่อปริญญาโท โดยนำเสนอไว้ใน
ตาราง 8

ตาราง 8 ร้อยละของทางเลือกของเงินทุนที่ใช้ในการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการและ
สาขาการตลาด

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทของการลงทุน	สาขาการจัดการ	สาขาการตลาด
ฝากออมทรัพย์	32.4	29.6
ฝากประจำ	46.0	43.7
ให้กู้	0	2.8
ลงทุนอื่นๆ	21.6	23.9

ผลจากการตอบแบบสอบถามของนิสิต พบว่า นิสิตทั้ง 2 สาขา ส่วนใหญ่จะนำเงินทุนไปลงทุนโดยการฝากเงินประเภทประจำ รองลงมาฝากเงินประเภทออมทรัพย์ และลงทุนด้านอื่น ๆ ในกรณีที่นิสิตไม่ได้ศึกษาต่อ

อัตราคิดลด

อัตราคิดลดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มาจากข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนิสิตเกี่ยวกับทางเลือกของเงินทุนที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งนำมาใช้คำนวณหาน้ำหนักของเงินฝากแต่ละประเภทเพื่อนำมาคำนวณหาอัตราคิดลด จากการคำนวณสามารถแสดงผลได้ดังนี้ เงินฝากประเภทออมทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 0.41 และเงินฝากประเภทประจำ มีค่าเท่ากับ 0.59 สำหรับนิสิตสาขาการจัดการ ส่วนนิสิตสาขาการตลาด เงินฝากประเภทออมทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 0.40 และเงินฝากประเภทประจำ มีค่าเท่ากับ 0.60 โดยน้ำหนักรวมเท่ากับ 1.00

สาเหตุที่ไม่นำการลงทุนในด้านอื่น ๆ มาคิดคำนวณหาน้ำหนักในการลงทุนเพื่อใช้คำนวณหาอัตราคิดลด เนื่องจากไม่สามารถทราบอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของการลงทุนในด้านอื่น ๆ แต่การลงทุนทางด้านการฝากเงินไว้กับธนาคารจะทราบอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของการลงทุน ดังนั้นจึงนำการลงทุนทั้ง 2 ด้าน คือ การฝากเงินประเภทออมทรัพย์และประจำ มาคำนวณหาน้ำหนักของการลงทุนเพื่อที่จะนำไปใช้ในการคำนวณหาอัตราคิดลด ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้อัตราคิดลดเท่ากับร้อยละ 2

ค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สามารถนำเสนอไว้ในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	สาขาการจัดการ	สาขาการตลาด
ค่าลงทะเบียน : ภาคการศึกษา	42,000	42,000
ค่าถ่ายเอกสาร : ภาคการศึกษา	1,578	861
ค่าหนังสือตำราเรียน : ภาคการศึกษา	2,396	1,617
ค่าทำรายงาน : ภาคการศึกษา	1,658	2,242
ค่าเดินทางมาสถานศึกษา : ภาคการศึกษา	3,967	3,357
ค่าที่พัก : ภาคการศึกษา	4,465	1,183
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม : ภาคการศึกษา	3,465	3,921
ค่าเสื้อผ้า : ภาคการศึกษา	3,259	2,389
ค่ารักษาพยาบาล : ภาคการศึกษา	1,434	665
ค่าทำสารนิพนธ์ : หลักสูตร	10,289	8,824

ตาราง 9 (ต่อ)

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	สาขาการจัดการ	สาขาการตลาด
ค่าที่พักผ่อน : ภาคการศึกษา	4,160	4,546
ค่ากิจกรรม : ภาคการศึกษา	635	352
ค่าเรียนภาษาอังกฤษ : หลักสูตร	15	113
ค่ารับน้อง เสือรุ่นและเลี้ยงรุ่น : หลักสูตร	1,500	135
เงินเก็บส่วนกลาง : ภาคการศึกษา	205	541
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ : เดือน	297	215

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ มีรายละเอียดของค่าใช้จ่าย ดังนี้

1. ค่าโทรศัพท์ติดต่อกับเพื่อน ๆ หรือ ห้องโครงการปริญญาโท หรือ อาจารย์
2. ค่าใช้จ่ายเพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ เช่น ค่าบริการ Internet เป็นต้น
3. ค่าภาษีสังคม เช่น ค่างานเลี้ยงสังสรรค์ในหมู่เพื่อน ๆ ที่เรียน ค่าของขวัญต่าง ๆ ฯลฯ

เหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาคือหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ และสาขาการตลาด

การศึกษาวិเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาคือหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยนำเสนอไว้ในตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาคือหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

เหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาคือ	สาขาการจัดการ		สาขาการตลาด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาชีพ	35	47.30	38	53.52
ต้องการเพิ่มรายได้จากการทำงานในอนาคตให้สูงขึ้น	12	16.22	12	16.90
ต้องการความมีหน้ามีตาและการยอมรับในสังคมมากขึ้น	9	12.16	8	11.27
ต้องการเปลี่ยนงานใหม่	8	10.81	6	8.45
ต้องการพบปะผู้ประกอบการรายใหม่ๆ	6	8.11	5	7.04
เหตุผลอื่นๆ	4	5.40	2	2.82

จากการศึกษา พบว่า เหตุผลในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตของนิสิตสาขาการจัดการส่วนใหญ่ร้อยละ 47.30 ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาชีพ รองลงมาร้อยละ 16.22 ต้องการเพิ่มรายได้จากการทำงานในอนาคตให้สูงขึ้น ร้อยละ 12.16 ต้องการความมีหน้ามีตาและการยอมรับในสังคมมากขึ้น ร้อยละ 10.81 ต้องการเปลี่ยนงานใหม่ ร้อยละ 8.11 ต้องการพบปะผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ และร้อยละ 5.40 ให้เหตุผลอื่น ๆ เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูก ได้พบปะเพื่อนใหม่ในสาขาอื่น ๆ มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนทัศนะและแนวคิดระหว่างกัน ตลอดจนต้องการพัฒนากระบวนการคิดให้เป็นระบบมากขึ้น สำหรับนิสิตสาขาการตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ 53.52 ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาชีพ รองลงมาร้อยละ 16.90 ต้องการเพิ่มรายได้จากการทำงานในอนาคตให้สูงขึ้น ร้อยละ 11.27 ต้องการความมีหน้ามีตาและการยอมรับในสังคมมากขึ้น ร้อยละ 8.45 ต้องการเปลี่ยนงานใหม่ ร้อยละ 7.04 ต้องการพบปะผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ และร้อยละ 2.82 ให้เหตุผลอื่น ๆ เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูก ได้พบปะเพื่อนใหม่ในสาขาอื่น ๆ มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนทัศนะและแนวคิดระหว่างกัน ตลอดจนต้องการพัฒนากระบวนการคิดให้เป็นระบบมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวม ประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด และการศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ 3 วิธี คือ การหาผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) การหาอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit -

Cost Ratio) และการหาอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return) จากการศึกษาสามารถแยกออกเป็น 2 สาขา คือ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

สาขาการจัดการ

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนทางการศึกษา ได้ผลการศึกษาดังนี้

การวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ โดยนำเสนอไว้ในตาราง 11 และตาราง 12

ตาราง 11 ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินออมทรัพย์

หน่วย : บาท

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	2,945,893	19,672,356	12,411,811
7	2,594,394	17,799,411	11,590,754
8	2,530,287	17,613,359	11,219,350
9	2,504,820	17,538,399	11,018,664
10	2,339,582	16,611,845	10,434,981
11	2,275,061	15,960,109	10,171,910
12	2,249,451	15,347,471	10,062,281
13	2,090,303	13,448,991	9,311,810
14	2,025,475	13,257,501	9,047,138
15	1,999,742	13,180,428	8,936,948

ตาราง 12 ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงินประจำ

หน่วย : บาท

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	2,943,966	19,670,429	12,409,884
7	2,592,438	17,797,455	11,588,798
8	2,528,301	17,661,373	11,217,353
9	2,502,822	17,536,402	11,016,678
10	2,337,553	16,609,817	10,432,953
11	2,273,002	15,958,051	10,169,852
12	2,247,382	15,345,403	10,060,213
13	2,088,205	13,446,895	9,309,714
14	2,023,348	13,255,375	9,045,012
15	1,997,603	13,178,290	8,934,810

ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิต ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากประจำ พบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินออมทรัพย์ มีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 2,945,893 2,594,394 2,530,287 และ 2,504,820 บาท ตามลำดับ สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 19,672,356 17,799,411 17,613,359 และ 17,538,399 บาท ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 12,411,811 11,590,754 11,219,350 และ 11,018,664 บาท ตามลำดับ (ตาราง 11) สำหรับนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินประจำ นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 2,943,966 2,592,438 2,528,301 และ 2,502,822 บาท ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 19,670,429 17,797,455 17,661,373 และ 17,536,402 บาท ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 12,409,884 11,588,798 11,217,353 และ 11,016,678 บาท ตามลำดับ (ตาราง 12) จากผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ ของนิสิตสาขาการจัดการผู้ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ ให้ผลตอบแทน

แทนมากกว่าต้นทุนที่ลงทุนไปจึงเป็นการศึกษาที่สมควรลงทุน โดยนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาการศึกษาที่น้อยกว่าจะได้รับผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาที่สูงกว่า ดังนั้นเพื่อให้การลงทุนทางการศึกษาให้ผลตอบแทนคุ้มค่าแก่การลงทุนสูงสุด นิสิตจึงควรที่จะใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ โดยนำเสนอไว้ในตาราง 13 และตาราง 14

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินออมทรัพย์ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 7.12, 6.10, 5.73 และ 5.59 ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 22.03, 17.78, 15.85 และ 15.19 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 14.27, 11.93, 10.50 และ 9.87 ตามลำดับ (ตาราง 13) ส่วนนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินประจำ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 7.09, 6.08, 5.71 และ 5.57 ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 21.98, 17.74, 15.82 และ 15.16 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงาน เอกชน มีค่าเท่ากับ 14.24, 11.90, 10.48 และ 9.86 ตามลำดับ (ตาราง 14) โดยนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อย จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษามากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษาสูงสุด นิสิตจึงควรใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด ผลจากการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ มีค่าสูงกว่านิสิตสาขาการจัดการที่ทำงานในหน่วยงานราชการ

ตาราง 13 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงิน
ออมทรัพย์

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	7.12	22.03	14.27
7	6.10	17.78	11.93
8	5.73	15.85	10.50
9	5.59	15.19	9.87
10	5.08	13.17	8.64
11	4.78	11.68	7.81
12	4.67	10.93	7.51
13	4.26	9.01	6.55
14	4.02	8.32	5.99
15	3.93	8.07	5.79

ตาราง 14 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ กรณีฝากเงิน
ประจำ

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	7.09	21.98	14.24
7	6.08	17.74	11.90
8	5.71	15.82	10.48
9	5.57	15.16	9.86
10	5.06	13.15	8.63
11	4.77	11.66	7.80
12	4.66	10.91	7.50
13	4.24	9.00	6.54
14	4.01	8.31	5.99
15	3.92	8.06	5.79

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการผู้ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ โดยนำเสนอไว้ในตาราง 15 และตาราง 16

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการผู้ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6, 7, 8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินออมทรัพย์ มีอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 21.58, 19.37, 17.97 และ 17.45 ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 26.75, 23.50, 22.00 และ 21.46 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 37.19, 31.60, 27.82 และ 26.49 ตามลำดับ (ตาราง 15) และนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6, 7, 8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินประจำ มีอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 21.51, 19.31, 17.92 และ 17.41 ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 26.72, 23.48, 21.98 และ 21.44 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 37.13, 31.55, 27.79 และ 26.46 ตามลำดับ(ตาราง 16) จะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า อัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณตลอดการศึกษาครั้งนี้คือร้อยละ 2 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาของวิธีการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา จะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าแก่การลงทุน โดยนิสิตที่ใช้ระยะเวลาที่น้อยในการศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา จะได้รับอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อให้การลงทุนในการศึกษาให้ผลตอบแทนทางการศึกษาสูงสุด จึงควรที่จะใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด

ตาราง 15 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ
กรณีฝากเงินออมทรัพย์

หน่วย : ร้อยละ

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	21.58	26.75	37.19
7	19.37	23.50	31.60
8	17.97	22.00	27.82
9	17.45	21.46	26.49
10	15.94	19.31	23.52
11	14.99	18.40	21.49
12	14.63	18.06	20.73
13	13.48	16.38	18.78
14	12.77	15.72	17.46
15	12.50	15.47	16.96

ตาราง 16 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการจัดการ
กรณีฝากเงินประจำ

หน่วย : ร้อยละ

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	21.51	26.72	37.13
7	19.31	23.48	31.55
8	17.92	21.98	27.79
9	17.41	21.44	26.46
10	15.90	19.30	23.50
11	14.95	18.39	21.46
12	14.60	18.05	20.71
13	13.77	16.37	18.76
14	13.37	15.71	17.45
15	13.21	15.46	16.95

สาขาการตลาด

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนทางการศึกษา ได้ผลการศึกษาดังนี้

การวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ โดยนำเสนอไว้ในตาราง 17 และตาราง 18

ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6, 7, 8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินออมทรัพย์ มีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 2,951,188 2,594,575 2,525,352 และ 2,497,925 บาท ตามลำดับ สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 19,735,373 17,869,881 17,691,280 และ 17,619,388 บาท ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 13,170,389 12,309,798 12,052,025 และ 11,944,426 บาท ตามลำดับ (ตาราง 17) และนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินประจำ มีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 2,949,420 2,592,778 2,523,527 และ 2,496,089 บาท ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 19,733,605 17,868,084 17,689,455 และ 17,617,552 บาท ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 13,168,621 12,308,001 12,050,200 และ 11,942,590 บาท ตามลำดับ (ตาราง 18) ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ ของนิสิตสาขาการตลาดที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ ให้ผลตอบแทนมากกว่าต้นทุนที่ลงทุนไป จึงเป็นการศึกษาที่สมควรลงทุนในการศึกษา โดยนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาการศึกษาที่น้อย จะได้รับผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาสูงกว่า

ตาราง 17 ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงิน
ออมทรัพย์

หน่วย : บาท

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	2,951,188	19,735,373	13,170,389
7	2,594,575	17,869,881	12,309,798
8	2,525,352	17,691,280	12,052,025
9	2,497,925	17,619,388	11,944,426
10	2,327,671	16,700,280	11,123,326
11	2,253,135	16,055,991	10,864,631
12	2,230,604	15,446,417	10,756,739
13	2,066,539	13,555,848	9,972,355
14	1,996,794	13,372,268	9,712,580
15	1,969,177	13,298,442	9,604,336

ตาราง 18 ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงิน
ประจำ

หน่วย : บาท

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	2,949,420	19,733,605	13,168,621
7	2,592,778	17,868,084	12,308,001
8	2,523,527	17,689,455	12,050,200
9	2,496,089	17,617,552	11,942,590
10	2,325,807	16,698,416	11,121,462
11	2,256,242	16,054,098	10,862,738
12	2,228,701	15,444,514	10,754,836
13	2,064,608	13,553,917	9,970,424
14	1,994,837	13,370,311	9,710,623
15	1,967,208	13,296,473	9,602,367

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ โดยนำเสนอไว้ในตาราง 19 และตาราง 20

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินออมทรัพย์ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 7.19 , 6.10 , 5.67 และ 5.52 ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 23.62, 19.04, 16.96 และ 16.25 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 16.10 13.43, 11.87 และ 11.34 ตามลำดับ (ตาราง 19) และนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินประจำ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 7.17, 6.08, 5.66 และ 5.50ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 23.57, 19.01 16.93 และ 16.22 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 16.06, 13.40, 11.85 และ 11.32 ตามลำดับ (ตาราง 20) โดยนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยเพียงใดจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษามากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษาสูงสุด นิสิตจึงควรใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด จะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาดที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ มีค่าสูงกว่านิสิตสาขาการตลาดที่ทำงานในหน่วยงานราชการ

ตาราง 19 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงิน
ออมทรัพย์

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	7.19	23.62	16.10
7	6.10	19.04	13.43
8	5.67	16.96	11.87
9	5.52	16.25	11.34
10	4.97	14.08	9.71
11	4.65	12.48	8.77
12	4.53	11.68	8.43
13	4.11	9.62	7.34
14	3.86	8.88	6.72
15	3.76	8.61	6.50

ตาราง 20 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณีฝากเงิน
ประจำ

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	7.17	23.57	16.06
7	6.08	19.01	13.40
8	5.66	16.93	11.85
9	5.50	16.22	11.32
10	4.96	14.06	9.70
11	4.64	12.46	8.76
12	4.52	11.66	8.42
13	4.09	9.61	7.33
14	3.85	8.87	6.71
15	3.75	8.60	6.49

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาดผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากประจำ โดยนำเสนอไว้ในตาราง 21 และตาราง 22

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาดผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนกรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ จากการศึกษา พบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินออมทรัพย์ มีอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 21.68, 19.34, 17.84 และ 17.30 ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 27.71, 24.32, 22.74 และ 22.20 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 39.91, 33.86, 29.70 และ 28.31 ตามลำดับ (ตาราง 21) สำหรับนิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6,7,8 และ 9 ภาคการศึกษา กรณีฝากเงินประจำ มีอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าเท่ากับ 21.62, 19.29, 17.79 และ 17.25 ตามลำดับ และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 27.68, 24.29, 22.70 และ 22.15 ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีค่าเท่ากับ 39.85, 33.82, 29.64 และ 28.22 ตามลำดับ (ตาราง 22) จะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าอัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณตลอดการศึกษาครั้งนี้คือร้อยละ 2 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาของวิธีการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา จะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าแก่การลงทุน โดยนิสิตที่ใช้ระยะเวลาน้อยในการศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา จะได้รับอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อให้การลงทุนในการศึกษาให้ผลตอบแทนทางการศึกษาสูงสุด จึงควรที่จะใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด

ตาราง 21 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณี
ฝากเงินออมทรัพย์

หน่วย : ร้อยละ

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	21.68	27.71	39.91
7	19.34	24.32	33.86
8	17.84	22.74	29.70
9	17.30	22.20	28.31
10	15.70	19.94	25.12
11	14.72	18.99	22.92
12	14.36	18.64	22.54
13	13.14	16.92	20.09
14	12.43	16.23	18.42
15	12.15	16.01	18.14

ตาราง 22 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตสาขาการตลาด กรณี
ฝากเงินประจำ

หน่วย : ร้อยละ

จำนวนภาคการศึกษา ที่ใช้ในการศึกษา	อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา		
	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงานเอกชน
6	21.62	27.68	39.85
7	19.29	24.29	33.82
8	17.79	22.70	29.64
9	17.25	22.15	28.22
10	15.69	19.91	25.10
11	14.69	18.97	22.89
12	14.32	18.63	22.50
13	13.14	16.91	20.05
14	12.40	16.23	18.48
15	12.12	15.99	18.13

การศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

จากการศึกษาครั้งนี้ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ผลตอบแทนสุทธิกรณีศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ได้แบ่งผลตอบแทนสุทธิออกเป็น 6 ตัวแปร โดยนำเสนอไว้ในตาราง 23

จากตาราง 23 แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตระหว่างสาขาการจัดการและสาขาการตลาด พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ มีค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -0.106 และ -0.101 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($t_{0.05,18} = 1.734$) แสดงว่าผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตระหว่างสาขาการจัดการและสาขาการตลาด สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ ไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ มีค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1.392 , 1.392 , 0.092 และ 0.087 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($t_{0.05,18} = 1.734$) แสดงว่า ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตระหว่างสาขาการจัดการและสาขาการตลาด สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 การเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ระหว่างสาขาการจัดการและสาขาการตลาด

ตัวแปร	สาขาการจัดการและสาขาการตลาด	
	ค่า T-test	Sig.
นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ		
กรณีฝากเงินออมทรัพย์	-0.106*	0.459
กรณีฝากเงินประจำ	-0.101*	0.461
นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน		
กรณีฝากเงินออมทรัพย์	1.392*	0.091
กรณีฝากเงินประจำ	1.392*	0.091
นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ		
กรณีฝากเงินออมทรัพย์	0.092*	0.464
กรณีฝากเงินประจำ	0.087*	0.466

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$t_{(0.05,18)} = 1.734$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และการศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมมุติฐานในการวิจัย

ผลตอบแทนสุทธิกรณีศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 มีจำนวน 145 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับต้นทุนทางการศึกษาและรายได้ กรณีศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดและปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว ปีที่เข้าศึกษา ชั้นปี สถานภาพการทำงาน และระยะเวลาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำงานและรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย รายได้ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่ทำงานอยู่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่อของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง และค่าใช้จ่ายส่วนตัวในระหว่างการศึกษา

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย การทำงานหลังสำเร็จการศึกษา การปรับอัตราเงินเดือน หน่วยงานที่ต้องการทำงาน และรายได้หลังสำเร็จการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งการเก็บข้อมูลของนิสิตในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 จำนวนทั้งสิ้น 145 คน

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

3. วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพส่วนบุคคล โดยใช้สถิติบรรยาย คือ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ เพื่อนำเสนอในรูปแบบตาราง

4. วิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Cost - Benefit Ratio : B/C) และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)

5. วิเคราะห์ความแตกต่างของผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตระหว่างสาขาการตลาดและสาขาการจัดการ โดยใช้การทดสอบค่า T-test ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC for Windows ในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถนำมาสรุปเป็นภาพรวมตามแนวทางความมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ และนำเสนอผลจากการศึกษาของแต่ละหลักสูตร โดยแยกออกเป็น 3 กลุ่มคือ ผลตอบแทนสำหรับนิสิตที่ทำงานใน

หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน โดยพิจารณาทั้งในกรณีที่คิดค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประจำ ตามระยะเวลาที่นิสิตใช้ในการศึกษา คือ 6,7,8,9,10,11,12,13,14 และ 15 ภาคการศึกษา

สาขาการจัดการ

ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เท่ากับ 2,945,893 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 2,943,966 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ) ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาเท่ากับ 12,411,811 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 12,409,884 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ) และนิสิตทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาเท่ากับ 19,672,356 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 19,670,429 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ)

ผลการศึกษาพบว่า ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ให้ผลตอบแทนมากกว่าต้นทุนที่ลงทุนไป โดยนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาการศึกษาที่น้อยกว่าจะมีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาสูงกว่า (ตาราง 11 และ ตาราง 12)

อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษา สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เท่ากับ 7.12 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 7.09 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ) ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาเท่ากับ 14.27 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 14.24 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ) และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาเท่ากับ 22.03 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 21.98 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ)

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยเพียงใดจะได้รับอัตราผลตอบแทนสุทธิจากการศึกษามากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนในการศึกษาสูงสุด นิสิตจึงควรใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด และอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน มีค่าสูงกว่านิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ตาราง 13 และ ตาราง 14)

อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เท่ากับ 21.58 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 21.51 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ) ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มี

อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาเท่ากับ 37.19 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 37.13 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ) และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาเท่ากับ 26.75 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 26.72 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ)

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยเพียงใดจะได้รับอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษามากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษาสูงสุด นิสิตจึงควรใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน มีค่าสูงกว่านิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ตาราง 15 และตาราง 16)

สาขาการตลาด

ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เท่ากับ 2,951,188 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 2,949,420 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ) ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาเท่ากับ 13,170,389 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 13,168,621 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ) และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาเท่ากับ 19,735,373 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 19,733,605 บาท (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ)

ผลการศึกษาพบว่า ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ให้ผลตอบแทนมากกว่าต้นทุนที่ลงทุนไป โดยนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาการศึกษาที่น้อยกว่าจะมีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาสูงกว่า(ตาราง 17 และตาราง 18)

อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษา สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เท่ากับ 7.09 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 7.17 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ) ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาเท่ากับ 16.10 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 16.06 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ) และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาเท่ากับ 23.62 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์) และ 23.57 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบียเงินฝากประจำ)

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยเพียงใดจะได้รับอัตราผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษามากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษาสูงสุด นิสิตจึงควรใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด และอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน มีค่าสูงกว่านิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ตาราง 19 และตาราง 20)

อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา สำหรับนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เท่ากับ 21.68 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 21.62 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ) ส่วนนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาเท่ากับ 39.91 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 39.85 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ) และนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาเท่ากับ 27.71 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์) และ 27.68 (กรณีค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ)

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยเพียงใดจะได้รับอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษามากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในการศึกษาสูงสุด นิสิตจึงควรใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน มีค่าสูงกว่านิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ตาราง 21 และตาราง 22)

การศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) ระหว่างสาขาการจัดการและสาขาการตลาด สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ทั้งในกรณีค่าเสียโอกาสของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประจำ มีผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลสรุปที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถนำอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด

สาขาการจัดการ

ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา(NPV) ในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการ แบ่งนิสิตออกเป็น 3 หน่วยงานคือนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานของราชการ มีค่าประมาณ 2,945,893-1,997,603 บาท หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าประมาณ 19,672,356-13,178,290 บาท และหน่วยงานเอกชน มีค่าประมาณ 12,411,811-8,934,810 บาท ภายในระยะเวลาการศึกษา 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15 ภาคการศึกษา นิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาการศึกษาที่น้อยกว่าจะมีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาสูงกว่า ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการทรัพยากร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของไปยดา วุฒิชัยรังสรรค์ (2542) ที่พบว่า การลงทุนของนิสิตในโครงการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) ภาคค่า ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าแก่การลงทุน โดยมีผลตอบแทนสูงสุดหากใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดนัย สุทธิพิบูลย์ (2539) ที่พบว่า หากใช้ระยะเวลาในการศึกษามากจะทำให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนที่ต่ำลง

อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษา(B/C) ในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการ แบ่งนิสิตออกเป็น 3 หน่วยงานคือนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานของราชการ มีค่าประมาณ 7.12 – 3.92 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าประมาณ 22.03 – 8.06 และหน่วยงานเอกชน มีค่าประมาณ 14.27 – 5.79 ภายในระยะเวลาการศึกษา 6,7,8,9,10,11,12,13,14 และ 15 ภาคการศึกษา หากนิสิตใช้ระยะเวลาในการศึกษายาวนานมากขึ้นย่อมทำให้ต้นทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น อันจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาลดลง และจากการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน มีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เนื่องจากผลตอบแทนสุทธิของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนมีผลตอบแทนสุทธิที่สูงกว่าผลตอบแทนสุทธิของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการทรัพยากร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของธนา อรุณศิริกุล (2530) ที่พบว่า ผลตอบแทนส่วนบุคคล ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ให้ผลตอบแทนทางการศึกษาสูงกว่าภาควิชาสหกรณ์และภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร เนื่องจากภาควิชาเศรษฐ

ศาสตร์มีผลตอบแทนส่วนบุคคลมากกว่าภาควิชาสหกรณ์และภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร นอกจากนี้การใช้ระยะเวลาที่ยาวนานย่อมทำให้ต้นทุนทางการศึกษาเพิ่ม อันจะทำให้อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาลดลงมากขึ้น

อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา(IRR) ในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการ แบ่งนิสิตออกเป็น 3 หน่วยงานคือนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าประมาณ 21.58 – 12.50 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าประมาณ 26.75 – 15.46 และหน่วยงานเอกชน มีค่าประมาณ 37.19 – 16.95 ภายในระยะเวลาการศึกษา 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15 ภาคการศึกษา หากนิสิตใช้ระยะเวลาในการศึกษายาวนานมากขึ้นย่อมทำให้ต้นทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น อันจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาส่วนบุคคลลดลง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการทรัพยากร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วราพรรณ มีเฟื่องศาสตร์ (2541) ที่พบว่า อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทวิทยาลัยในประเทศ มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลร้อยละ 34.8 เนื่องจากมีต้นทุนทางการศึกษาต่ำกว่าผู้ที่จบการศึกษาจากสหรัฐอเมริกา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุบลรัตน์ เทินประเสริฐ (2530) ที่พบว่า อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนของบุคคลมีค่าไม่สูงนักอาจเป็นเหตุผลที่เนื่องจากมีค่าเสียโอกาสของบุคคลค่อนข้างสูง ซึ่งค่าเสียโอกาสของบุคคลเป็นต้นทุนทางการศึกษาอย่างหนึ่ง จึงควรลดต้นทุนทางการศึกษาดังกล่าวโดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาให้น้อยที่สุด

สาขาการตลาด

ผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษา(NPV) ในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการตลาด แบ่งนิสิตออกเป็น 3 หน่วยงานคือนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานของราชการ มีค่าประมาณ 2,951,188 - 1,967,208 บาท หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าประมาณ 19,735,373 – 13,296,473 บาท และหน่วยงานเอกชน มีค่าประมาณ 13,170,389 – 9,602,367 บาท ภายในระยะเวลาการศึกษา 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15 ภาคการศึกษา นิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาการศึกษาที่น้อยกว่าจะมีผลตอบแทนมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางการศึกษาสูงกว่า ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการทรัพยากร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของไปยดา วุฒิชัยรังสรรค์ (2542) ที่พบว่า การลงทุนของนิสิตในโครงการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) ภาคค้า ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าแก่การลงทุน โดยมีผลตอบแทนสูงสุดหากใช้ระยะเวลาในการศึกษาน้อยที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดนัย สุทธิพิบูลย์ (2539) ที่พบว่า หาก

ใช้ระยะเวลาในการศึกษามากจะทำให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนที่ต่ำลง

อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษา(B/C) ในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการตลาด แบ่งนิสิตออกเป็น 3 หน่วยงานคือนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานของราชการ มีค่าประมาณ 7.19–3.75 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าประมาณ 23.62–8.60 และหน่วยงานเอกชน มีค่าประมาณ 16.10–6.49 ภายในระยะเวลาการศึกษา 6,7,8,9,10,11,12,13,14 และ 15 ภาคการศึกษา หากนิสิตใช้ระยะเวลาในการศึกษายาวนานมากขึ้นย่อมทำให้ต้นทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น อันจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาลดลง ผลจากการคำนวณจะเห็นได้ว่าอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน มีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เนื่องจากผลตอบแทนสุทธิของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนมีผลตอบแทนสุทธิที่สูงกว่าผลตอบแทนสุทธิของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการทรัพยากร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของธนา อรุณศิริกุล (2530) ที่พบว่า ผลตอบแทนส่วนบุคคล ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ให้ผลตอบแทนทางการศึกษาสูงกว่าภาควิชาสหกรณ์และภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร เนื่องจากภาควิชาเศรษฐศาสตร์มีผลตอบแทนส่วนบุคคลมากกว่าภาควิชาสหกรณ์และภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร นอกจากนี้การใช้ระยะเวลาที่ยาวนานย่อมทำให้ต้นทุนทางการศึกษาเพิ่ม อันจะทำให้อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อต้นทุนทางการศึกษาลดลงมากขึ้น

อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา(IRR) ในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการตลาด แบ่งนิสิตออกเป็น 3 หน่วยงานคือนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน กรณีฝากเงินออมทรัพย์และกรณีฝากเงินประจำ พบว่า นิสิตที่ทำงานในหน่วยงานราชการ มีค่าประมาณ 21.68 – 12.12 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าประมาณ 27.71 – 15.99 และหน่วยงานเอกชน มีค่าประมาณ 39.91 – 18.13 ภายในระยะเวลาการศึกษา 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15 ภาคการศึกษา หากนิสิตใช้ระยะเวลาในการศึกษายาวนานมากขึ้นย่อมทำให้ต้นทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น อันจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาส่วนบุคคลลดลง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการทรัพยากร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวราพรณ มีเฟื่องศาสตร์ (2541) ที่พบว่า อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญามหาวิทยาลัยในประเทศ มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลร้อยละ 34.8 เนื่องจากมีต้นทุนทางการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่จบการศึกษาจากสหรัฐอเมริกา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุบลรัตน์

เห็นประเสริฐ (2530) ที่พบว่า อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนของบุคคลมีค่าไม่สูงนักอาจเป็นเหตุผลที่เนื่องจากมีค่าเสียโอกาสของบุคคลค่อนข้างสูง ซึ่งค่าเสียโอกาสของบุคคลเป็นต้นทุนทางการศึกษาอย่างหนึ่ง จึงควรลดต้นทุนทางการศึกษาดังกล่าวโดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาให้น้อยที่สุด

การศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ

ผลจากการศึกษา พบว่า นิสิตที่ศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาดมีผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 เนื่องจากนิสิตที่ศึกษาทั้ง 2 สาขามีต้นทุนทางการศึกษาไม่แตกต่างกันและมีจำนวนปีภายหลังสำเร็จการศึกษาเท่ากัน ทำให้ได้รับผลตอบแทนทางการศึกษาใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาดมีความเท่าเทียมกันในเรื่องของอัตราผลตอบแทนที่นิสิตจะได้รับในอนาคต และนิสิตสามารถตัดสินใจเลือกเรียนสาขาใดสาขาหนึ่งก็ได้ แต่ควรคำนึงถึงการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลที่นิสิตเข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาด พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เข้ารับการศึกษาต่อ เพื่อต้องการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาชีพให้สูงขึ้นดังรายละเอียดในตาราง 10

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาการจัดการและสาขาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยอาศัยผลจากการศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ประสงค์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาการจัดการและการตลาด เนื่องจากผู้เรียนต้องการความรู้ที่ได้รับในระดับบัณฑิตศึกษาไปใช้ในการแก้ไขปัญหา การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผู้เรียนทำงานอยู่ ตลอดจนการประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าการตัดสินใจเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งไม่ได้ปรากฏในรูปของตัวเงิน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารหลักสูตรจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตรดังนี้

1) มุ่งมั่นที่จะพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ การเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนให้เกิดมาตรฐานคุณภาพตามเป้าหมายที่ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องประสงค์ที่จะได้รับ

2) มุ่งมั่นในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน เพื่อสนับสนุนให้เกิดมาตรฐานที่ผู้บริหารหลักสูตรคาดหวังว่าผู้เรียนควรจะได้รับ

2. จากผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียนทั้งที่เป็นของผู้เรียนในสาขาการจัดการและสาขาการตลาดอยู่ในอัตราที่สูงจนเป็นสาเหตุให้อัตราผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนทางการศึกษาที่ผู้เรียนควรจะได้รับอยู่ในอัตราที่ต่ำ ดังนั้นผู้เรียนควรหาทางลดค่าใช้จ่ายส่วนตัวให้ลดน้อยลง เพื่อที่จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในอัตราที่สูงขึ้น

3. จากผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาของนิสิตในการทำสารนิพนธ์ยาวนานมาก เพียงใด ย่อมส่งผลให้ต้นทุนทางการศึกษาของนิสิตเพิ่มสูงขึ้น ผู้บริหารโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการและสาขาการตลาดควรมีการพิจารณาหาแนวทางให้ใช้ระยะเวลาในการทำสารนิพนธ์น้อยที่สุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการลดต้นทุนทางการศึกษาทั้งในส่วนของผู้เรียนและสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้อัตราเงินเดือนเฉลี่ยของนิสิตที่มีงานทำในหน่วยงานเอกชน มาเป็นเกณฑ์ในการปรับเพิ่มอัตราเงินเดือน 1 ขั้นต่อปี เพื่อคำนวณหาผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาของนิสิตที่ทำงานในหน่วยงานเอกชน ทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงน้อยกว่านิสิตที่มีงานทำในหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีเกณฑ์ในการปรับเพิ่มอัตราเงินเดือนที่แน่นอนกว่า ดังนั้นจึงควรที่จะนำเกณฑ์อัตราเงินเดือนของหน่วยงานเอกชนที่มีเกณฑ์แน่นอน อันจะทำให้ได้ผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

2. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะต้นทุนและผลตอบแทนที่คิดเป็นตัวเงินเท่านั้น ทำให้ได้ผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาเฉพาะส่วนบุคคล ซึ่งไม่ครอบคลุมผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ดังนั้นจึงควรที่จะนำต้นทุนและผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินมาคิดรวมอยู่ในการศึกษาผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาด้วย เพื่อจะได้ผลตอบแทนสุทธิทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลในการเลือกตัดสินใจของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โครงการปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2541). *หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต(สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ)*. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตรการพิมพ์.
- दनัย สุทธิพิบูลย์. (2539). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาโท กรณีศึกษา : หลักสูตรเศรษฐศาสตรัฐกิจ ภาคพิเศษ ของ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์กับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. ภาคนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตรัฐกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2519). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนา อรุณศิริกุล. (2530). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลประโยชน์และต้นทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีระหว่างภาควิชาต่างๆของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นงราม-เศรษฐพานิช และคณะ. (2532). *ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา*. กองวิจัยการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- นิพนธ์ บุญรักษา. (2527). *การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของการลงทุนในการศึกษาของวิทยาลัยครูอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บังอร พลเดชา. (2525). *การเปรียบเทียบด้านผลประโยชน์และต้นทุนของการศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสถาบันการศึกษาทางสหกรณ์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). *วิธีการทางสถิติสำหรับวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประดับพร ชินวัตร. (2532). *ผลตอบแทนในการลงทุนเพื่อการศึกษาของมหบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ประพันธ์ ธรรมไชย. (2536). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยลำนานา. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2540). การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ไพบูลย์ วุฒิชัยรังสรรค์. (2542). ความประสงค์ของนิสิตและผลตอบแทนทางการศึกษาของการศึกษาในโครงการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) ภาคคำมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัชศักดิ์ บวรวงศ์ติลล. (2544). ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการลงทุนทางการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาพาณิชยกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. (2544). สรุปข้อมูลนักศึกษา บุคลากร และงบประมาณของมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2533-2543. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มัทนา พนานิรามัย. (2536). เอกสารประกอบการบรรยายวิชาศ.472 เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยเรื่อง การศึกษาและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัชนิกร การวรรตนิพิเชษฐ. (2543). อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยพายัพ. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วราพรรณ มีเฟื่องศาสตร์. (2541). อัตราผลตอบแทนของการลงทุนในการศึกษา : กรณีศึกษาผู้ที่จบปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยภายในประเทศและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . ถ่ายเอกสาร
- วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา. (2540). อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรณีศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และบัญชีและคณะเศรษฐศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภกิจ ปรีดากรณ์. (2535). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาเฉพาะกรณีเข้ารับราชการ. ภาคนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- หญทัย ศุภกิจพิทักษ์. (2543). อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในคณะบริหารธุรกิจและคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีทำงานในสถาบันการเงิน. . ภาคนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร วิจิตรพันธ์ และ อัญชลี ค้อคงคา. (2524). เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน. กรุงเทพฯ : หอรัตนชัยการพิมพ์.
- อวตภา อมาตยกุล. (2534). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลของการศึกษาระดับต่างๆในวิทยาลัยครูสวนดุสิต สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ : ศึกษากรณีผู้รับราชการ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อุบลรัตน์ เทินประเสริฐ. (2530). การวิเคราะห์ผลตอบแทนของสังคมและส่วนบุคคลในการลงทุนในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี พ.ศ. 2529-2530. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Blaug,M. (1970). *Economic of Education II*. Harmondsworth : Penguin Book.
- Blaug,M. (1971). *The Rate of Return to Investment in Education in Thailand*. Bangkok : National Education Council.
- Kaufman, Bruce E. (1986). *The Economic of Labor Markets and Labor Relations*. New York : The Dryden Press.
- Perlman,R. (1973). *The Economic of Education Conceptual Problem and Policy Issues*. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Stevel,B. (1972). *Cost Benefit Analysis and Mean Power Program*. Massachusetts : D.C. Health and Co.
- Yamana,T. (1967). *Statistics; An Introductory Analysis* . New York : New York University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ขำรงค์ อุดมไพจิตรกุล	อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณัฐกา ตันสกุล	อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

จดหมายขอความร่วมมือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ ๕๕๐๗

วันที่ ๔๕ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นายศรีกรุง โกษะ นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี รองศาสตราจารย์ พิสมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐภา ตันสกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพිර์ ลิมไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายศรีกรุง โกษะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

คณะสังคมศาสตร์
รับที่ 0962
วันที่ 18 เม.ย. 2545
เวลา 13.00 น.

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/๕๗๗

วันที่ 18 เมษายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

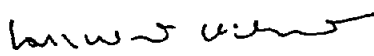
เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นายศรีกรุง โกษะ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 วิชาเอกการจัดการและการตลาด จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือน เมษายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายศรีกรุง โกษะ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

อ.ไพโรจน์ สิริโกวิท ภาควิชา
อ.ไพโรจน์ สิริโกวิท ภาควิชา
อ.ไพโรจน์ สิริโกวิท ภาควิชา
อ.ไพโรจน์ สิริโกวิท ภาควิชา

(รองศาสตราจารย์ไพโรจน์ สิริโกวิท)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

อ.ไพโรจน์ สิริโกวิท ภาควิชา

18 เม.ย. 45

18 เม.ย. 45

18 เม.ย. 45

เลขที่	1052
วันที่	1 พ.ค. 2545
เวลา	15.00

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/๔๕๔๕

วันที่ ๔๔ เมษายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นายศรีกรุง โกษะ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1-2 วิชาเอกการจัดการและการตลาด จำนวน 252 คน ตอบแบบสอบถามการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายศรีกรุง โกษะ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

1. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
2. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
3. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
4. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
5. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
6. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
7. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
8. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
9. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052
10. เพื่อเปิดดูที่ ที่ เลขที่ 1052

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

1. อนันต์

2. ดำเนินการตามแผน
วิจิตร ก.

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

คำใช้จ่ายทางการศึกษาและผลตอบแทนจากการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาการตลาดและสาขาการจัดการ ภาคพิเศษ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดที่

--	--	--

แบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและผลตอบแทนจากการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาการตลาดและสาขาการจัดการ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

- แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา เรื่อง “การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาต้นทุนทางการศึกษาและผลตอบแทนทางการศึกษา
- แบบสอบถามฉบับนี้ได้แบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานและรายได้
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่อ
 - ตอนที่ 4 ความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษา
- ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะนำไปวิเคราะห์หาผลสรุปในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกทักษะในการทำวิจัย และจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาต่อ รวมทั้งการบริหารจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายศรีกรุง โกษะ
นิสิตปริญญาโทสาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () และตอบคำถามในช่องว่างที่เว้นว่างไว้เกี่ยวกับตัวผู้เรียนสภาพตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพสมรส
() โสด () สมรส () หม้าย
() หย่า () แยกกันอยู่ (โปรดระบุ).....
4. ท่านเข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เมื่อภาคการศึกษาและปีการศึกษาใด
() ภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2543 () ภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2544
5. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาในชั้นปีที่.....
6. สาขาวิชาที่ท่านกำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตในปัจจุบัน
() สาขาวิชาการตลาด () สาขาวิชาการจัดการ
7. ระยะเวลาที่ท่านคาดว่าจะใช้ในการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นศึกษาจนสำเร็จการศึกษา
จำนวน.....ภาคการศึกษา
8. เหตุผลที่ท่านเข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตนี้
{กรุณาตอบคำถามโดยเรียงลำดับความสำคัญ โดยใส่ตัวเลข 1,2,3,4,5,6 ใน () }
() ต้องการเพิ่มรายได้จากการทำงานในอนาคตให้สูงขึ้น
() ต้องการความมีหน้ามีตาและการยอมรับในสังคมมากขึ้น
() ต้องการพบปะผู้ประกอบการรายใหม่ๆ
() ต้องการเปลี่ยนงานใหม่
() เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาชีพ
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานและรายได้

1. ก่อนเข้ามศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ท่านมีงานทำหรือไม่
 () มีงานทำ () ไม่มีงานทำ
2. อาชีพประจำที่ท่านทำ ก่อนเข้ามศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 () รับราชการ(โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ(โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ลูกจ้างเอกชน(โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ทำกิจการส่วนตัว(โปรดระบุประเภทของงาน.....)
 () อื่นๆ(โปรดระบุ)
3. ประสบการณ์การทำงานของท่านหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนเข้ามศึกษา
ต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ปี
4. ก่อนเข้ามศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ท่านได้รับรายได้ประจำ
 (ค่าจ้าง/เงินเดือน/รายได้จากการประกอบการ ฯลฯ) ในปีสุดท้ายเฉลี่ยเดือนละ..... บาท
5. ก่อนเข้ามศึกษาต่อ ท่านมีรายได้พิเศษนอกเหนือจากรายได้ประจำเฉลี่ย
 เดือนละ..... บาท
6. ในขณะที่ศึกษาต่อ ท่านทำงานหรือไม่
 () ทำงาน (ข้ามไปตอบข้อ 9)
 () ไม่ได้ทำงาน { เนื่องจากลาออกจากงานเดิมเพื่อมาศึกษาต่อ}
 () ไม่ได้ทำงาน {เนื่องจากว่างงานอยู่แล้ว}
 () ไม่ได้ทำงาน {เนื่องจากสาเหตุอื่นๆ(โปรดระบุ).....}
7. ปัจจุบันถ้าท่านยังไม่ได้ทำงาน ท่านต้องการทำงานหรือไม่
 () ต้องการ () ไม่ต้องการ
8. ถ้าท่านต้องการทำงาน ท่านจะทำงานในอาชีพใดต่อไปนี้
 () รับราชการ (โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ (โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ลูกจ้างเอกชน (โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ทำกิจการส่วนตัว (โปรดระบุประเภทของงาน.....)
 () อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
9. อาชีพประจำที่ท่านทำ ขณะที่ศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตนี้
 () รับราชการ (โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ (โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)
 () ลูกจ้างเอกชน (โปรดระบุสังกัด/หน่วยงาน.....)

- () ทำกิจการส่วนตัว(โปรดระบุประเภทของงาน.....)
- () อื่นๆ(โปรดระบุ))
10. ก่อนมาศึกษาต่อหรือในขณะที่ศึกษาต่อ ท่านมีตำแหน่งงานในระดับใด (อาทิ ผู้บริหารระดับสูง , ผู้จัดการ , ผู้อำนวยการ , หัวหน้าฝ่าย , พนักงาน ฯลฯ).....
11. ขณะที่ศึกษาต่อ ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ท่านได้รับรายได้ประจำ (ค่าจ้าง/เงินเดือน/รายได้จากการประกอบการ ฯลฯ) ในปีสุดท้ายเฉลี่ยเดือนละ..... บาท
12. ในขณะที่ศึกษาต่อ ท่านมีรายได้พิเศษนอกเหนือจากเงินรายได้ประจำเฉลี่ยเดือนละ..... บาท

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในขณะที่ศึกษาต่อ

1. ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน ที่ท่านใช้ในระหว่างการศึกษา มาจากแหล่งใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () เงินรายได้จากการทำงานปัจจุบัน
- () เงินเก็บสะสม
- () เงินที่ได้มาจากบิดามารดา
- () เงินกู้ยืม
- () เงินทุนสนับสนุนจากโครงการพิเศษธุรกิจมหาบัณฑิต
- () อื่นๆ (โปรดระบุ)
2. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียนต่อภาคการศึกษาเป็นจำนวนเงิน..... บาท
3. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการถ่ายเอกสารเฉลี่ยภาคการศึกษาจะ..... บาท
4. ท่านเสียค่าใช้จ่ายสำหรับหนังสือ ตำราเรียน และอุปกรณ์ประกอบการเรียน (เอกสารประกอบการเรียน สมุด ปากกา ดินสอ Notebook ฯลฯ) เฉลี่ยภาคการศึกษาจะ.....บาท
5. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการทำรายงาน (ค่าพิมพ์รายงาน ค่ากระดาษรายงาน ฯลฯ) เฉลี่ยภาคการศึกษาจะ บาท
6. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการทำสารนิพนธ์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันประมาณ บาท
7. จำนวนเงินที่ท่านคาดว่าจะต้องใช้จ่ายในการทำสารนิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ประมาณ.....บาท
8. จำนวนวันที่ท่านมาสถานศึกษาเฉลี่ยต่อหนึ่งสัปดาห์ (รวมวันเรียนด้วย)..... วัน
9. ท่านเดินทางมาสถานศึกษาโดยพาหนะประเภทใด
- () รถยนต์ส่วนตัว () รถจักรยานยนต์ส่วนตัว
- () รถประจำทาง () พาหนะอื่นๆ(โปรดระบุ).....

10. ท่านเสียค่าใช้จ่าย(รวมค่าน้ำมันรถ)ในการเดินทางไป – กลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษาคิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเดือนละ..... บาท
11. ท่านเสียค่าใช้จ่ายสำหรับที่พักอาศัยเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเดือนละ..... บาท
12. ท่านเสียค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารและเครื่องดื่มในวันที่มาสถานศึกษาเฉลี่ยวันละ.....บาท
13. ท่านเสียค่าใช้จ่ายสำหรับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเดือนละ บาท
14. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล (ค่ายา ค่าตรวจรักษา ฯลฯ)ในระหว่างการศึกษา คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเดือนละ บาท
15. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในกิจกรรมพักผ่อนต่าง ๆ (ดูภาพยนตร์ ชมดนตรี ท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ฯลฯ)ในระหว่างการศึกษา คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเดือนละ บาท
16. ท่านเสียค่าใช้จ่ายเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม (ศึกษาดูงาน ทักษะศึกษา ฯลฯ) ของหลักสูตรที่ศึกษาอยู่ เฉลี่ยภาคการศึกษาละ..... บาท
17. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษวิชาภาษาอังกฤษ เฉลี่ยภาคการศึกษาละ.....บาท
18. ท่านเสียค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ท่านมีในระหว่างการศึกษาเฉลี่ยต่อเดือน (โปรดระบุประเภทของค่าใช้จ่ายและจำนวนเงิน)
1.
2.
3.
19. ในกรณีที่ท่านไม่ได้นำเงินไปใช้ในศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ท่านจะนำเงินทุนนั้นไปใช้ทำอะไร
- () ฝากออมทรัพย์ () ฝากประจำ
- () ให้กู้ () อื่นๆ (โปรดระบุ)
20. ในกรณีที่ท่านกู้เงินมาใช้ในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ท่านจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ ต่อปี
21. ท่านเป็นผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาหรือไม่
- () ไม่ได้รับทุน
- () ได้รับทุน เพื่อใช้จ่ายในการศึกษาเป็นจำนวนเงิน.....บาท/ภาคการศึกษาจากหน่วยงาน.....
- () ได้รับทุน เพื่อใช้จ่ายในการทำปริญญานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ เป็นจำนวนเงิน.....บาท/ภาคการศึกษา จากหน่วยงาน.....

ตอนที่ 4 ความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษา

1. ท่านที่มีงานทำในขณะที่ศึกษาต่อ เมื่อสำเร็จการศึกษา ท่านคิดจะเปลี่ยนงานหรือไม่
 เพราะเหตุใด
 () ไม่เปลี่ยนงาน (ทำงานที่เดิม) เพราะ.....
 () เปลี่ยนงานใหม่ เพราะ.....
2. ท่านที่มีงานทำในปัจจุบัน และประสงค์จะเปลี่ยนงานใหม่ เมื่อสำเร็จการศึกษา ท่าน
 ประารถนาที่จะทำงานในหน่วยงานใดต่อไปนี้
 () รัฐบาล () รัฐวิสาหกิจ () เอกชน
 () ธุรกิจส่วนตัว () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
3. ท่านที่ไม่มีงานทำในขณะที่ศึกษาต่อ เมื่อสำเร็จการศึกษา ท่านปรารถนาที่จะทำงาน
 ในหน่วยงานใดต่อไปนี้
 () รัฐบาล () รัฐวิสาหกิจ () เอกชน
 () ธุรกิจส่วนตัว () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. เมื่อสำเร็จการศึกษา ท่านคาดว่าจะได้รับการปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นหรือไม่
 () เพิ่มขึ้น () ไม่เพิ่มขึ้น () ไม่แน่ใจ
5. จำนวนเงินเฉลี่ยต่อเดือน.....ที่ท่านคาดว่าจะ ได้รับเพิ่มขึ้นภาย
 หลังสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านในการตอบแบบสอบถาม

ศรีกรุง โกษะ (ผู้วิจัย)

ภาคผนวก ง

ข้อมูลทั่วไปของโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ข้อมูลทั่วไปของโครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการตลาดและสาขาวิชาการจัดการ
ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2541)

1. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
 Master of Business Administration Program in Marketing
 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
 Master of Business Administration Program in Management

2. ชื่อปริญญา

- 2.1 ชื่อเต็ม : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด)
 : Master of Business Administration (Marketing)
- 2.2 ชื่อย่อ : บธ.ม. (การตลาด)
 : M.B.A. (Marketing)
- 2.3 ชื่อเต็ม : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการ)
 : Master of Business Administration (Management)
- 2.4 ชื่อย่อ : บธ.ม. (การจัดการ)
 : M.B.A. (Management)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 3.1 ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3.2 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. หลักการและเหตุผล

ในภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน (2540 - 2541) ทำให้องค์การธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศพบกับวิกฤตการณ์ทางธุรกิจและเศรษฐกิจเกิดปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินและเกิดปัญหาการขาดทุนหรือกำไรลดลงอีกทั้งภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมซึ่งมีการแข่งขันที่รุนแรงทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้องค์การธุรกิจจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรมืออาชีพที่มีความรู้และทักษะการทำงานด้านบริหารธุรกิจในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ดังนั้นภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีประสบการณ์ในการผลิตบัณฑิตบริหารธุรกิจในระดับปริญญาตรีมาเป็นเวลา 21 ปี และระดับปริญญาโทสาขาวิชาเอกธุรกิจศึกษามหาบัณฑิตมาเป็นเวลา 6 ปี ได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมจนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย และสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นอย่างมาก ภาควิชาบริหารธุรกิจจึงได้พิจารณาเห็นสมควรที่จะเปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาดและสาขาวิชาการจัดการ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาธุรกิจ และแก้ปัญหาองค์กรธุรกิจ

ให้ดำรงอยู่ได้เป็นอย่างดีท่ามกลางภาวะวิกฤตทางธุรกิจในปัจจุบัน อันจะเป็นการช่วยสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติต่อไป

5. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5.1 ปรัชญา

หลักสูตรนี้มุ่งหวังที่จะพัฒนาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารการตลาดอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีจริยธรรมทางธุรกิจในการประกอบการ

5.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาวิชาการตลาดและสาขาวิชาการจัดการ มุ่งผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

5.2.1 มีความสามารถในการบริหารการตลาดและการบริหารธุรกิจให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาดขององค์กร

5.2.2 มีความสามารถในการประสานความรู้ในหน้าที่ธุรกิจต่างๆ ในการบริหารการตลาด การบริหารธุรกิจและตัดสินใจทางธุรกิจ

5.2.3 มีความสามารถเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพและมีจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ

6. กำหนดการเปิดสอน

เริ่มเปิดสอนในปีการศึกษา 2542

7. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าศึกษา

ผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

7.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการตลาดหรือปริญญาตรีทางบริหารธุรกิจหรือเทียบเท่าทางธุรกิจหรือปริญญาตรีทุกสาขา

7.2 เป็นผู้ที่มิประสบการณการทำงานไม่น้อยกว่า 2 ปี

8. วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

การคัดเลือกนิสิตให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พ.ศ.2536 ข้อ 6.

9. ระบบการศึกษา

การคัดเลือกนิสิตให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พ.ศ.2536 ข้อ 5. ข้อ 6.

10. ระยะเวลาการศึกษา

หลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พ.ศ.2536 ข้อ 8. โดยให้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษอย่างน้อย 3 ภาคเรียน และอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

11. การลงทะเบียนเรียน

ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พ.ศ.2536 หมวด 4 ข้อ 17-23

12. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

12.1 การวัดผลการศึกษา

ใช้ระบบการให้คะแนนของแต่ละรายวิชาเป็นแบบระดับขั้นตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญามหาบัณฑิต พ.ศ. 2536 ข้อ 24-31

12.2 การสำเร็จการศึกษา

เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญามหาบัณฑิต พ.ศ.2536 ข้อ 35

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

โครงสร้างหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตรมี 2 แผน คือ

แผน ก. ปริญญาโท และ แผน ข. สารนิพนธ์

สาขาวิชาการตลาด

จำนวนรับ * ภาคปกติ (เรียนแผน ก. ปริญญาโท หรือ แผน ข. สารนิพนธ์) 30 คน

ภาคพิเศษ (เรียนแผน ข. สารนิพนธ์) 60 คน

สาขาวิชาการจัดการ

จำนวนรับ * ภาคปกติ (เรียนแผน ก. ปริญญาโท หรือแผน ข. สารนิพนธ์) 30 คน

ภาคพิเศษ (เรียนแผน ข. สารนิพนธ์) 60 คน

* ผู้ที่สมัครสาขาวิชาการจัดการสามารถสมัครสาขาวิชาการตลาดได้ ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่สมัครสาขาวิชาการตลาดสามารถสมัครสาขาวิชาการจัดการได้ โดยข้อสอบสมัครและเสียค่าธรรมเนียมในการสมัครอีก 1 สาขาวิชา

คุณสมบัติเฉพาะของผู้มีสิทธิ์สมัคร

ผู้สมัครต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขา และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 2 ปี

การสอบคัดเลือก

สอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สอบข้อเขียน ความรู้ภาษาอังกฤษแนว TOEFL, GMAT ความรู้ทางธุรกิจ
2. สอบสัมภาษณ์วิชาการ

แผนการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

วิชาแกน: สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาการจัดการ

กง 532 การจัดการทางการเงิน

กจ 551 การจัดการผลิตและการปฏิบัติการ

- กต 543 การจัดการการตลาดขั้นสูง
- ทร 561 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ขั้นสูง
- ทร 592 ระเบียบวิธีการวิจัยทางธุรกิจ
- บช 523 การบัญชีเพื่อการจัดการ
- ศธ 571 เศรษฐศาสตร์การจัดการ

วิชาเอกบังคับ : สาขาวิชาการตลาด

- กต 544 การจัดการการโฆษณาและการเสริมการตลาด
- กต 545 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค
- กต 641 การจัดการการตลาดระหว่างประเทศ

วิชาเอกบังคับ : สาขาวิชาการจัดการ

- กจ 552 ทฤษฎีการบริหารและการปฏิบัติการ
- กจ 553 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ
- กจ 651 การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ

วิชาเอกเลือก : สาขาวิชาการตลาด

- กจ 553 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ
- กต 681 สัมมนาการตลาดขั้นสูง
- กต 691 การวิจัยการตลาด

} หรือรายวิชาอื่นในกลุ่มวิชาเอกเลือก

วิชาเอกเลือก : สาขาวิชาการจัดการ

- กจ 654 การบริหารโครงการ
- กจ 681 สัมมนาการจัดการและการจัดการเชิงกลยุทธ์
- กต 691 การวิจัยการตลาด

} หรือรายวิชาอื่นในกลุ่มวิชาเอกเลือก

วิชาเลือกเสรี : สาขาวิชาการตลาด

- กต 546 นโยบายและกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์และราคา
(หรือรายวิชาอื่นในกลุ่มวิชาเลือกเสรี)

วิชาเลือกเสรี : สาขาวิชาการจัดการ

- กจ 561 พฤติกรรมบุคคลในองค์การ (หรือรายวิชาอื่นในกลุ่มวิชาเลือกเสรี)

ปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 3 ภาคเรียน และอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

ค่าเล่าเรียน (แบบเหมาจ่าย):

ภาคปกติ	ภาคต้นและภาคปลาย	ภาคเรียนละ 20,000 บาท
ภาคพิเศษ	ภาคต้นและภาคปลาย	ภาคเรียนละ 42,000 บาท และ
	ภาคฤดูร้อน	ภาคเรียนละ 25,000 บาท
ภาคปกติ	แผน ก หรือ แผน ข	ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรโดยประมาณ 80,000 บาท
ภาคพิเศษ	แผน ข	ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรโดยประมาณ 240,000 บาท

เวลาเรียนและสถานที่เรียน:

- ภาคปกติ : ใช้เวลาเรียนประมาณ 12-15 ชั่วโมง/สัปดาห์ เรียนวันจันทร์-ศุกร์ ตามเวลา
ราชการที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ภาคพิเศษ : ใช้เวลาเรียนประมาณ 9 ชั่วโมง/สัปดาห์ เรียนวันเสาร์ 09.00 – 21.00 น.
และวันอาทิตย์ 09.00 – 21.00 น. ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ค่าธรรมเนียมในการสมัครสอบ :

- ค่าใบสมัครราคาชุดละ 100 บาท
- ธรรมเนียมในการสอบข้อเขียน 500-800 บาท
- ภาคปกติ หรือ ภาคพิเศษ 500 บาท
 - ภาคปกติ และ ภาคพิเศษ 800 บาท

ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เรื่อง การเก็บเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาโครงการพิเศษ ระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 4 ของระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการเก็บเงินค่าธรรมเนียม 2542 โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย ในการประชุม ครั้งที่ 6 / 2542 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2542 ประกาศเก็บเงินค่าธรรมเนียมการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ดังนี้

รายการ		ภาคปกติ	โครงการพิเศษ
1. ค่าธรรมเนียมต่อภาคการศึกษา	ภาคต้น/ภาคปลาย	20,000	42,000
(ลงทะเบียนเรียนรายวิชา)	ภาคฤดูร้อน	10,000	25,000
2. ค่าธรรมเนียมรักษาสภาพนิสิตต่อภาคการศึกษา			
(ไม่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา)			
- ระหว่างทำปริญญาโท	ภาคต้น/ภาคปลาย	4,000	5,000
	ภาคฤดูร้อน	-	2,000
- ลาพักการเรียน	ภาคต้น/ภาคปลาย	700	1,500
	ภาคฤดูร้อน	-	1,200
3. ค่าธรรมเนียมเรียกเก็บตามรายการ			
- ค่าสมัครสอบประมวลความรู้		700	700
- ค่าสมัครสอบปริญญาโท/สารนิพนธ์		6,000	10,000
- ค่าลงทะเบียนปริญญาโท/สารนิพนธ์		1,500	2,500
(ต่อ 3 หน่วยกิต)			

ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2542

(รองศาสตราจารย์สุเมธนา พรหมบุญ)

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อผู้วิจัย

นายศรีกรุง โกษะ

Mr.Srikrung Kosa

เกิดวันที่

15 ธันวาคม พ.ศ. 2519

สถานที่เกิด

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

63/42 หมู่ 14 ซ.รามอินทรา 46 ถ.รามอินทรา

แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538

มัธยมศึกษาปีที่ 6

จาก โรงเรียนปทุมวิไล

พ.ศ. 2542

ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์)

จาก มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2545

ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา)

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ